Эхэ найхан нютагаа эдэ хамта мандуулаяа!

БУРЯАД ҮНЭН

Бүгэдэ арадай газетэ

1921 оной декабрийн 21-hаа гарана

1996 АПРЕЛИИН 25
Хабарай дунда сагаатшан туулай hарын 7
ЧЕТВЕРГ гарагай 5
№79 (19419)
Газетын сэн Хэлсээтэ.

ЗАЛУУШУУЛАЙ ҮҮСХЭЛ ДЭМЖЭХЭ

Буряад Республикын Президент Л. В. Потаповай дэргэдэхи Залуушуулай хэрэгүүдэй талаар залан хүтэлбэрилгын зүблэл түрүүшынгээ заседани үнгэргэхэдөө, залуушуулай үүсхэлнүүдые дэмжэхэ гэhэн зорилго урдаа табиба.

Залуушуулые ажалаар хангаха, бэлигтэй бэрхэ хүбүүд, басагадые дэмжэхэhээ эхилээд бүхы асуудалнуудые энэ зүблэл зүбшэн хэлсэжэ, шиидхэхэ ёhотой. Залуушуулай хэрэгүүдэй, аяншалгын, физическэ культура болон спортын талаар гүрэнэй хорооной, залуушуул болон оюутадай эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, элитэ мэдээжэ спортсменүүд зүблэлэй бүридэлдэ ороно. Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Л. Ч. Нимаева энэ зүблэлые толгойлно.

Зүблэлэй түрүүшын зүблөөн дээрэ Буряад орондо аяншалга хүгжөөхэ арга боломжонуудые хаража үзэбэ. Аяншалгын hалбарида мүнгэ hомололгонууд шухала удха шанартай, тиин Урда Корейтэй аяншалгын проект зохёон бэелүүлхые тэрэ дурадхаба. Визэгүйгөөр аяншалагшадай бүлэгүүдэй ябаха тухай асуудал шиидхэлгэдэ. Улаан-Удэ хотын Пионернүүдэй байшангай үндэhэ hуури дээрэ Залуушуулай ордон байгуулхые Л. В. Потапов мүн лэ найдуулhан байгаа.

Буряад Республикын Президентын ба Правительствын хэблэлэй албан.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

Буряад Республикын Президент Л. В. Потапов Новокижингинскын хүүгэдэй байшанда 160 миллион түхэригэй түhаламжа үзүүлбэ. Энэ мүнгэн нөөсэ жасаhаа абтаhан байна.

* * *

Буряад ороной Правительствын тогтоолоор республикын бюджедэй мүнгэ зөөреэр ниитын аюулгүйе сахиха милициин хүдэлмэрилэгшэдэй тоо зуугаад хүнөөр олошоруулагдаа. Эдэмнай милициин участково инспекторнүүд, ГАИ-гай харгын-патрульна ба патрульно-постовой албануудай хүдэлмэрилэгшэд болоно.

* * *

Хүн зониие хилээмээр, хилээмэ-бүүлхын зүйлнүүдээр хангалгые hайжаруулха зорилготойгоор республикын Правительство хиналта-кассын машинануудые хэрэглэнгүйгөөр худалдажа абагшадтай мүнгээ тоосохыень багахан пекарнинуудай киоскнуудта зүбшөөбэ. Хилээмэ болон хилээмэ-бүүлхын зүйлнүүдые худалдадаг предприятинууд худалдадаг предприятинууд болон олзын хэрэг эрхилэгшэдтэ яла тохохо ябадалаа болюулхыень Буряад Республикадахи гүрэнэй налогой инспекцидэ дурадхагдаа.

Малай үбэлжэлгэ - шиидхэхы хаha

ХУБИЛХА БАЙhАНДАНЬ НАЙДАНА

Карымскын малшадта энэ жэлэй малай үбэлжэлгэ нилээд хүшэр байба. Эндэхи мал ажал эрхилэгшэд hүүлэй жэлнүүдтэ илангаяа хүндэ хүшэр байдалда худэлдэг болошонхой. Эдэнэртэ элдэбын шалтагаанууд нүлөөлөө юм ааб даа. Тэрэньшье ойлгосотой.

"Прибайкалец" колхозой Карымскын hү hаалиин фермэ аймаг доторoо эгээл хуушан, үнинэй фермэнүүдэй тоодо ороно. Ушар тиимэhээ тус фермын байра байдалынь жэл бүхэндэ заhабарилгада айхабтар ехэ мүнгэ зөөри гаргашалагдана бшуу. Дэлгүүрэй оршон байдалда энэ хэрэгтэ мүнгэ зөөри ходо гаргашалха гээшэ нилээд хүндэ болоhониинь баhал ойлгосотой бээ.

Иимэ хүндэ байдалда фермын хүдэлмэрилэгшэдэй тэсэмгэйгээр ажаллажа байhандань гайхамаар. Үнеэдэй байра соо шиинг нойтотой, харанхы, муухай. Юрэ бусын иимэ байдалда hаалишад үнеэдээ hаажа, тугалнуудаа харуулhалжа ябана ха юм.

Энэ фермын малшад мүнөө жэлэй үбэлжэлгэдэ ехэл муу бэлэдхэлтэй ороо hэн. Шабааha, шээhэ арилгаха транспортёр муугаар заhабарилагдаhан дээрэhээ бүхэли үбэлдөө худэлгэгдөөгүй. Үнгэрhэн жэлэй октябрь-ноябрь hарануудай туршада транспортёрынь эбдэржэ, байра соохи шабааha, шээhэ сонхоор хаяха баатай болоо hэн. hүүлдэнь үбэлэй hарануудай хугасаа соо шабааha сэбэрлэхэ тусхай хүнүүдые томилhон байна. hү hаалиин фермые даагшын ажалдаа харюусалгагүйгөөр хандадаг байhан ушарhаа иимэ байдал тохёолдожошье болоо. Малшадай гуйлтаар эндэ хүтэлбэрилэгшые hэлгүүлхэ ушаршье дайралдаа. Анхан худэлжэ байhан фермые даагшын ажалhаа гаража ошоходонь. шэнэ хүтэлбэрилэгшые олоторнь нэгэ хэды саг үнгэрөө .

Мүнөө тус фермые Г. А. Тарасов хүтэлбэрилдэг болонхой. Энэ нүхэрнай хүдөө ажахые hайн мэдэхэ, урда тээнь Карымскын отделениие эрхилэгшээр ажаллажа байhан хүн юм.

Фермые даагшын ээм дээрэ хүндэхэн ашаан буунхай. Тэрэнэй бэелүүлхэ ажал угаа ехэ. Нэгэдэхеэр, фермэеэ тойруулаад ариг сэбэрые сахиха талаар худэлмэри ябуулха болоно. Фермын байра соонь хэхэ ажал баhа бии. Малшадай сүлөөтэй сагтаа амархa таhалга, мэргэжэлтэдэй ажаллаха кабинедынь заhабарилха хэрэгтэй юм.

Энэ коллективтэ яhала ажалша бэрхэ hаалишад худэлдэг. Эдэнэрэй олонхинь арбаад жэлдэ ажаллаhан зон болоно. Ажалша бэрхэ малшадта харюусалгатай тушаалтадай зүгhөө анхаралай халта хандуулагдадаг болоо гээшэ hаань, ажал хэрэгынь нилээд hайн тээшээ хубилха hэн.

Шэнэ ноётой болоходоо, юумэмнай hайн тээшээ хубилха байха гэжэ тус коллектив ехэтэ найдана. Энэ талаар бодото хэмжээнүүд яhала абтажа эхилэнхэй. Үрэ дүнгыень hүүлдэнь харана бээзбди.

Н. ХАРИТОНОВ,
манай штатнабэшэ корр.
Прибайкалиин аймаг.

Хүндэтэ уншагшад!

БУРЯАД ҮНЭН газетэдээ 1996 оной хоёрдохи хахадта захил хэгты!

Апрелийн 1-hээ майн 1 болотор 30 процент хүнгэлэлтэтэй 6 hарын захил хэхэ аргатайт.

Хүнгэлэлтэтэй захилай сэн:
Хотодо - 71580 түх. Худөөдэ - 55830 түх.
Пенсионернүүд, инвалидууд, олон хүүгэдтэй гэр бүлынхид хотодо - 55830 түх.

ТҮРЭЛ hОНИНОО ЗАХИХАБ

Би бүхы залуу hаhаяа түрэл нютагтаа hаалишанаар ажаллаhан намтартайб. "Буряад үнэнэй" үнинэй нүхэр хүм. Мартын 20-ной дугаарта "Буряад үнэн" газетэдэ хүнгэлэлтэтэй захил эхилхэнь гэжэ уншагшадта хандалга уншабаб. Апрелиин 5-най үдэр Эрхирэгэй хэлхеэ холбооной таhагта захил хэхэеэ ерэхэдэмни, "Буряад үнэнэй" хүнгэлэлтэтэй захилай каталог үшөө ерээдүй байшаба. Иимэрхүү ушарнуудай болохогүйн тула почтын хэлхеэ холбооной управлени hаналаа хандуулха ёhотойл. Нёдондо жэлдэ Загарайн аймагта каталог баhа хожомдожо хүдөө нютагуудта хүрөө hэн.

Удэрнүүд ходорэн үнгэржэ байна. Пенсионернүүд пенсиеэ, олон үхибүүдтэй айлнууд тэдхэмжэ мүнгэеэ абажа эхилбэ бшуу. Хүнгэлэлтэтэй захил хэхэ хэрэгтэ почтын зүгhөө үдэр бүриин хиналта, шалгалта хэрэгтэй. Яаба хээбэшье hаань, түрэл hонинoо захихаб.

Цыбанжалма ЖАМЬЯНОВА.

Загарайн аймагай
Эрхирэг hуурин.

ГАНСАЛ МҮНГЭН ШИИДХЭХЭ БЭШЭ

Манай корреспондент В. БАТОРОВ Оронго нютагай почтальонуудтай уулзажа, газетын шэнэ захилай ябасаар hонирхобо.

ЦЫРЕНА САВИНОВА: минии участогай 15 хүн "Буряад үнэн" газетэдэ захил хэбэ. Түрэл газетэеэ ходо захидаг М. Тулбуреев, Д. Бальжиева, Н. Зодбоева, Г. Цыреторова, С. Максаров, У. Будаев, Д. Кишектуев гэгшэд мүнөө баhал эдэбхитэйгээр газетэеэ захиба.

ЛАРИСА САНДУЕВА: почтын гаргашын үнэ сэнгэй хэтэрмэ ехээр дээшэлбэшье, манай Оронгын Пионерскэ ба Ленинэй нэрэмжэтэ үйлсөөр ажаhуудаг Ц. Д. Цыденов, В. С. Бадмаева, В. Д. Цыденова болон бусад "Буряад үнэн" газетэеэ захиба. Газетын хүнгэлэлтэтэй сэн 55 мянга 830 түхэригтэ болоод байхадань, байгша оной майн 1 болотор үшөө 15 хүн захил хэхээр шиидэнхэй.

Е. ЦЫБЕНОВА.

hҮЗЭГТЭНЭЙ АНХАРАЛДА

Майн 2-3-4-нэй үдэрнүүдтэ Ивалгын дасанда Дуйнхарай хурал хурагдаха.

Хабарай тарилгада хэр бэлдэнэб?

Республикын колхоз, совхозууд, хүдөө ажахын бусад предприятинууд мүнөө жэлдэ 84 процент хүрэнгөөр даб дээрэ хангагданхай юм. Орооно тарижа ургуулдаг 17 районой миил гурбаниинь - Бэшүүрэй, Загарайн ба Тарбагатайн районууд үрэһөөр гүйсэд хангагдаһан байна.

Илангаяа Баргажанай районой ажахынуудта байдалынь угаа орёо. Эндэхи ажахынууд оройдоол 47 процент өөһэдынгөө хүрэнгөөр хангагдаһан. Түнхэнэй, Хурамхаанай районуудта хэрэгтэй болохо үрэһэнэй аяар 45 процентнь, Захааминай райондо - 39, Ивалгын районой ажахынуудта 31 процентнь үшөөл дуталдаһаар.

Республикын үрэһэнэй гүрэнэй инспекцинүүдэй ажахынуудта бии байһан хүрэнгын шанарыень шалгажа үзэхэдэнь, 56 процентнь кондиционно гэһэн сэгнэлтэдэ хүртөө. Бэшүүрэй райондо бүхыдөө хадагалагдаһан хүрэнгын 83 процентнь, Зэдын районой ажахынуудта - 75, Загарайн ба Хурамхаанай районуудта - 74, Кабанскын райондо - 62, Тарбагатайн райондо 61 процентнь тарилгынгаа шанартань хүргэгдэһэн гэжэ элирүүлэгдэнхэй. Харин Сэлэнгын районой ажахынуудта үрэһээ тарилгын шанарта хүргэхэ хэрэгтэ анхарал балай хандуулагдабагүй. Юундэб гэхэдэ, эндэхи ажахынуудта байһан хүрэнгын миил 23 процентнь, Яруунын, Прибайкалиин районуудта 32 процент, Баргажанай, Түнхэнэй районуудай ажахынуудта 33, Ивалгада 34 процент үрэһэниинь тарилгын шанарта хүргэгдэнхэй.

Сэлэнгын районой "Эрдэм" колхозой, таряашанай ажахынуудай Жаргалантын эблэлэй, хамһабариин Химнын ажахын, Түнхэнэй районой Түнхэнэй, Туранай, Саянай совхозуудай "Восточные Саяны" колхозой, Прибайкалиин районой "Прибайкальский", "Ильинкинский", "Нестеровский" совхозуудай, Мухар-Шэбэрэй аймагай Түгнын, Суулгын совхозуудай, "Дружба" колхозой, Кабанскын районой Байгалай ОПХ-гай, Хяагтын районой Хүдэриин, "Пограничный" совхозуудай, Загарайн районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой, таряашанай ажахынуудай "Дружба" эблэлэй бүхы байһан үрэһэниинь кондиционно бэшэ гэжэ тодоруулагдаһан байна.

Манай бүхы районуудай ажахынуудта бии тоотой орооһото ургамалнуудай аяар 44 процент хүрэнгэнь тарилгын шанарта үшөө хүргэгдөөгүй. Энээнэй 38 процентнь ондоо ургамалнуудай үрэһэнтэй холисолдонхой гэжэ баһал элирүүлэгдэнхэй. Намарай-үбэлэй үедэ орооно сэбэрлэдэг машинануудаа хүдэлгэхэдөө, энэ ажалаа шанар муутайгаар эрхилһэниинь тодоруулагдаа. Бэлээр һалгаагдахаар үрэһэнтэй холисолдоһон хүрэнгэ аяар 12 процентыень эзэлнэ. Сэлэнгын районой ажахынуудта үрэһэ сэбэрлэхэ хүдэлмэри ехэл хангалтагүйгөөр эхилэгдэбэ. Түнхэнэй, . Баргажанай, Прибайкалиин районуудта байдалынь баһал тиимэрхүү юм.

Республика . дотор хадагалагдаһан үрэһэнэй материалай 15 процентнь гарасынгаа талаар тарилгын шанарта үшөө хүргэгдөөдүй. Аяар 5600 тонно хүрэнгэ гарасынгаа талаар 65 процентдэ хүрэнэгүй. Иимэ шанартай үрэһэ хэрэглэһэнэй одоол хэрэггүй. Тэдэнээ ондоо ажахынуудай, ондоо районуудай һайн партитай андалдаха шухала. Гарасынгаа талаар тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй үрэһэнэй ехэнхи хубинь амидырха шадалтай гэжэ элирүүлэгдэбэ. Тиимэһээ дулаан агаараар үлеэлгэжэ дулаасуулха, хордохо ноэшэ онсо удха шанартай юм. Яруунын районой ажахынуудта илангаяа аяар 64 процент хүрэнгэнь гарасынгаа талаар тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй, тэрэ тоодо 34 процентнь ургаса үгэхэ шадалгүй гэжэ баһал тодоруулагдаһан байна.

Хадагалаанда байһан 8700 тонно хүрэнгэ шиег нойтоор элбэг байха юм. Иигээд газаа дулааржа захалхадань, шиег нойтоор элбэг үрэһэн буритажа, үжэжэ эхилхэнь. Иимэ хүрэнгэеэ дары түргэнөөр сэбэрлэлгын машинаар гаргажа, дулаан агаараар үлеэлгэхэ шухала болонхой.

Үрэһэнэйнгөө тарилгын шанарыень һайжаруулхын тула орооно сэбэрлэдэг бүхы оньһон орёо техникэеэ дүүрэнээр ашаглажа, дулаанай саг зүбөөр хэрэглэн, бүхыдөө 33,7 мянган тонно хүрэнгэеэ орооһото ургамалнуудай болон буртаг ногооной үрэһэнһөөнь илгажа сэбэрлэхэ, арилгаха хүдэлмэреэ ябуулхаар саг хүрэжэ ерээ.

Ургамалай гарасыень түргэдхэхын, ургасынгаа жэгдээр гарахын тулада үрэһэ үйлэдбэрилжэ абаха участогуудаа һайн шанартай хүрэнгөөр тарилга хэхэ талаар 49 мянган тонно үрэһэеэ томо, жэжээрнь илгаха ушартай болонобди. Энэ бүхы үрэһэеэ дулаан агаараар заатагүй дулаасуулха, гуламняа үбшэндэ дайрагдахагүйн тула хордохо шухалада тоологдоно. Андалдажа гү, али худалдажа абаһан үрэһэеэ дахинаа сэбэрлээгүйдэ аргагүйл даа. Бүхы хүрэнгэеэ, тэрэ тоодо кондиционно шанартай үрэһэеэ дахинаа шалгуулха хэрэгтэй болоно.

Республикын юһэн районуудта хадагалагдаһан олон жэлэй ногооной үрэһэнэй 67 процентнь - тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй, 66 процентнь ондоо ургамалай хүрэнгэтэй холисолдонхой, 32 процентнь гарасынгаа талаар кондиционно бэшэ гэжэ элирүүлэгдэнхэй. Гансал Мухар-Шэбэрэй, Зэдын ба Загарайн аймагуудта һайн шанартай ногооной үрэһэн хадагалаатай бии юм. Ажахынуудта бии байһан 46 тонно рапсын үрэһэнэй 98 процентнь, 29 тонно тоһолиг редькын 93 процентнь тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй байна. Ушар тиимэһээ рапсынгаа, тоһолиг редькынгээ, олон жэлэй ногооной хүрэнгэ арилгажа сэбэрлэхэдээ, орёо оньһон машинадаа тон хэрэгтэй һагшуурнуудыень шэлэжэ олохо гээшэ баһал ехэ удха шанартай.

Складуудта хадагалаатай үрэһэнэй хартаабхаяа мүнөөнһөө шалгажа үзэхэ, тарихынгаа урда тээнь илгаха зорилго табигдана.

Үрэһэ үйлэдбэрилжэ абаха участогуудаа мүнөөнһөө тодорхойлжо, харюусалгатай хүнүүдтэ актаар тушаажа үгэхэ, тэрээн дээрээ һайн сортын, эрхим репродукциин үрэһэ тариха уялгаяа ажахынуудай агрономууд хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ ёһотой.

Г. МАШКОВИЧ,
үрэһэнэй талаар гүрэнэй республиканска инспекциин ахамад агроном.

ҮШӨӨ ДАХИН ҮРЭҺЭН ТУХАЙ

БЭРХЭТЭЙ БАЙДАЛ ТОХЁОЛДОНХОЙ

Манай аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоз орооһото ургамалнуудай үрэһэ үйлэдбэрилдэг гол шэглэл баримталдаг болоһоор байгша ондо арбадахи жэлынь болобо. Үрэһэ үйлэдбэрилжэ, хүршэ ажахынуудтаа худалдадаг болоходоо, бага бэшэ олзо оршо оруулжа, экономическа золгүй байдалаа яһала "үбшэнгүйгөөр" дабажа гарадаг байна. Колхознигуудайнгаа ажамидаржа гарахын тула ажахы эдэ жэлнүүдтэ тээрмэ тодхоо, хилээмэ болгодог өөһэдын пекарнитай болоо. Ажабайдалда тон хэрэгтэй эдэ хоёр объектнүүд зүб шэглэл баримталһыень үшөө дахин гэршэлжэ үгэнэ бшуу.

Үнгэрһэн жэлэй хоёрдохи хахадта байгаалиин эрхэ байдал эдэнэртэ ехэл муугаар нүлөөлөө. Ган гасуур боложо, гай тодхор татаһан дээрэһээ орооһото болон тэжээлэй ургамалнуудай ургасань нилээд муудаһан байна. Колхозой правлениин түрүүлэгшэ Ю Г. Зариповай мэдүүлһэнэй ёһоор, тэдэнэр нёдондо жэлдэ аяар 5000 центнер таряа абажа шадаагүй. Энэ ажахы 1994 ондо бүхыдөө 27300 центнер орооно сохижо абаһан һаа, харин 1995 ондо оройдоол 18300 центнер таряа хуряажа, тоог дээрээ бүулгаа. Таряалангай гектар бүриһөө абтаһан ургасань 11 центнер хүрэтэр доошолһон байха юм.

Энэнь тэдэнэртэ тохёолдоһон гай тодхорой нэгэ хубинь болоо бшуу. - "Бидэ урэанда жэлдэ 800 тонно үрэһэнэй орооно худалдажа, 240 миллион түхэригэй олзо оршо оруулһан һаа, 1995 ондо элитнэ классай 300 тонно үрэһэ наймааджа, 500 миллион шахуу түхэриг олзо оршо абахабди", - гэжэ Юрий Григорьевичой үнгэрһэн жэлэй намар хэлэһыень би мүнөөшье болотор мартадаггүйб. Тэрэнэй хэлэһэн энэ мэдүүлгые ажахын ахамад агроном Николай Маслов ехэ халуунаар дэмжээ һэн.

Гэхэтэй хамта колхозой склад соо үнэтэй сэнтэй үрэһэн, тэрэ тоодо "догой" сортын элитнэ классай үрэһэнэй обёос тарилгада бэлдэгдээгүй мүнөөшье болотор хэбтэһээр. Россин Федерациин Эдеэ хоолой корпорациин Буряадай филиалда үрэһэнэй орооһон бэшэ, харин эдеэ хоолдо хэрэглэгдэхэ орооһон хэрэгтэй юм. "Российские семена" фирмэ энэ хүрэнгэ худалдажа абахаяа балай яаранагүй. Ажахынууд өөһэдөө үнгэрһэн жэлнүүдтэ элитнэ болон суперэлитнэ классай үрэһэ дуратайгаар худалдажа абадаг һаа, харин байгша ондо мүнгэнэй үгы дээрэһээ Ташаланай хүрэнгэ худалдажа абахаяа забданагүй. Акционернэ "Улаан-Удын парин сэмбын мануфактура" бүлгэмэй хамһабариин ажахы эндэһээ һаяхан "догой" сортын 70 тонно худалдажа абахадаа, хара-эреэн үүлтэрэй эмэ хашарагуудые үгэжэ, бартерна андалдаа хэбэ. Таряашанай "Дружба" ажахы Ташаланай колхозһоо 50 тонно үрэһэ худалдажа абахадаа, орондонь 65 тонно тэжээлэй орооно үгэхэ болоо. Үшөө зуугаад тонно элитнэ классай хүрэнгэ өөһэдынгөө эзэдые хүлеэһээр.

Өөһэдын томо хүсэтэй тээрмэеэ ашагладаг болоходоо, тэдэнэртэ талхан болгогдохо эдеэ хоолдо оруулагдаха орооһон ехэл хэрэгтэй болоно. Теэд орооно ехээр үйлэдбэрилжэ абаха арга боломжо эдэнэртэ даб дээрэ үгы. Нэн түрүүн мүнгэн дуталдаха байна.

Тоно түлишын материал нөөсэлэлгэ баһал хүшэрхэнөөр шиидхэгдэнэ. Нёдондо жэлдэшье тиимэрхүү байдал хаа хаанагүй ушараа һэн.

XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоз бусадта орходоо техникэ, машинаяа заһабарилха талаар яһала бараг байдалтай. Тарилгада хабаадуулагдаха хүдөө ажахын машинань гол түлэб бэлэн болгогдонхой юм.

Эдеэ хоолой корпорацитай мүнөө жэлдэ дахинаа хэлсээ баталжа, 60 миллион түхэригэй запас хэрэгсэлнүүдые худалдажа абаба. Эдэнэр нёдондонойнгоо хэлсээгээр элдэб янзын продуктнуудые тушаажа, үриеэ түлэһэн байна.

Манда мүнөө эгээл тон хэрэгтэй узел, детальнууд, жэжэ-божо юумэнүүд дуталдажа, ажал хэрэгыемнай нилээд хойшонь татана. Эдэ жэжэ-божо юумэ нютагай промышленна предприятинууд хэжэ гаргахаар арга шадалтайл даа. Иимэ предприятинууд захилгүй дээрэһээ олохон хүдэлмэрилэгшэдөө баалалтатай амаралтада табина бшуу. Жэшээлхэдэ, минии һанахада, анзаһанай тулгуурнуудые Улаан-Удын олохон заводууд шэрэмээр шудхажа хэхэ аргатай юм. Шэнэ-Бэрээнэй завод болон ЛВРЗ-дэ культиваторнуудай лапануудые һая болотор хэдэг һэн. Юрэдөөл, энэ талаар республика дотор техническэ хангалгын албан байгуулагдаагүй дээрэһээнь иимэ ойлгогдосогүй байдал тохёолдоно бшуу. Иимэрхүү албанай хүдэлөө гээшэ һаань, юрын захилнуудые нэгэдхээд, Улаан-Удын али нэгэ заводтонь даабари үгтэхэ байгаа ха юм. Ажахы бүхэнэй энэ ажал амяар амяараа ябуулхадань, ехэл гарзатай болохо байна.

Хабарай тарилгада энэ ажахыда хорёод трактор хабаадуулагдахаар түсэблэгдэнэ. Бии байһан тракторнуудайнь тэн хахадынь лэ заһабарилагдажа дүүргэгдэнхэй. Хүсэ ехэтэй К-700 түхэлэй гурбан тракторай хоёрынь бэлэн юм. Гэнжэтэ тракторнуудынь ганса энэ колхоздо бэшэ, мүн аймагай бүхы ажахынуудта "хүл нюсэгэн" байна. Эндэ 68 миллион түхэригэй гэнжэ хэрэгтэй болоно. Ганса мүнгэнэй асуудал бэшэ, мүн хангалгын баазануудта гэнжэнүүдэй трак үгы юм. Эдеэ хоолой корпораци туһаламжа үзүүлхэ байһанаа найдуулаа һэн.

Ажахын механизаторнууд жэл бүхэндэ майн 2-то полидоо гаража, тарилгаяа эхилдэг заншалтай байха юм. Тэрэ болотор техникэеэ түгэс бэлдэжэ дүүргэхэ, тоно түлишын, минеральна үтэгжүүлгын асуудал шиидхэхэ байһанаа колхозой түрүүлэгшэ һаяхан аймагай үйлэдбэриин суглаан дээрэ мэдүүлээ бэлэй.

Юрэдөөл, энэ ажахын таряашанай харюусалгатай хаһаяа ехэл түргэнөөр, һайн шанартайгаар үнгэргэхэ байһандань нэгэшье һэжэг түрэнэгүй.

П. ДАРМАЕВ,
Загарайн аймагай хүдөө ажахын управлениин начальник.

ХЭХЭ АЖАЛ УГАА ЕХЭ

Ивалгын аймагай ажахынууд нёдондо жэл үрэһэ хааха түсэбөө бэелүүлжэ шадаагүй. Эндэ бүхыдөө 17500 центнер хүрэнгэ хаагданхайшье һаа, харин тэрэнэй тэн хахадынь тарилгынгаа шанарта үшөө хүргэгдөөгүй байна. Мүнөө жэлэй хабарай тарилгада эдэнэртэ дүн хамтадаа 25100 центнер үрэһэн хэрэгтэй болохо юм.

Ивалгын үрэһэнэй инспекциин начальник Л. В. Манушкинагай мэдүүлһэнэй ёһоор, байгша ондо байдалынь угаа орёо, тарилгын шанарта хүргэгдэһэн хүрэнгэ нилээд бага гэжэ ойлгожо абабабди. Аймагай бүхы ажахынууд соohоо хамтын-хубаарилгын "Колобковское" предприяти энэ шухала ажалдаа муу бэшэ бэлэдхэлтэй хүрэжэ ерэбэ. Эдэнэр 1820 центнер үрэһэнэй орооно бэлдэжэ хааха һаа, 1680 центнер хүрэнгэ хадагалһан байха юм. Эндэ хадагалагдадаг үрэһэнэй 95 процентнь тарилгын шанарта хүргэгдэнхэй.

"8-е Марта" колхоз 2100 центнер үрэһэ хаажа, түсэбөө 500 центнерээр үлүүлбэ. Эдэнэрэй хаанан үрэһэнэй тэн хахадынь тарилгын шанарта хүргэгдэнхэй.

Оронгын таряашад байгша ондо хүрэнгөөр балай дуталдаха хэбэргүй. Эндэ бүхыдөө 6700 центнер элдэб янзын ургамалнуудай хүрэнгэ бии юм.

Гильбэрын кооперативта мүнөөдэрэй байдалынь угаа орёошог. Хурамшынхидай хаанан үрэһэнэй миил 7 процентнь муу шанартай. Эдэнэр үшөө 2000 центнер үрэһэ ондоо тээһээ худалдажа абаха ёһотой. Ивалгын совхоз-техникумдэ байдалынь баһал тэдэнэртэй тон адлирхуу.

Юрэдөөл, аймагай ажахынуудай үрэһөөр хангаха асуудал ехэл орёо болонхой. Бии байһан үрэһэеэ сэбэрлэжэ, хордожо, һалхитуулжа, халуун агаараар дулаасуулжа, тарилгын шанарта хүргэхэ гээшэ мүнөөдэрэй гол зорилгонь болоно.

Р. ШОЙБОНОВ,
"Жизнь Иволги" газетын редакциин корр.

ХҮНДЭТЭ ГЕННАДИЙ НИКОЛАЕВИЧ!

Танай хандалгатай зохилдуулан, пенси түлэлгэтэй, "Ветерануд тухай" федеральна хуулитай холбоотой хэрэгэй байдал тухай Россин Федерациин Правительство иигэжэ мэдээсэнэ.

Пенси түлэлгын байдал тухай. Байгша оной мартын 21 болотор февраль hарын пенси түлэлгэ бүхы регионуудта дүүрэбэ. 30 шахуу регионуудта март hарын пенсиин мүнгэн үгтөө. Март hарада Пенсионно жасаhаа 1,45 триллион түхэриг мүнгэ абадаг регионуудта эльгээгдээд байна. Гэбэшье байгша оной апрелиин 1-нэй байдалаар 3,8 триллион түхэриг мүнгэ гүрэн бүхы дээрээ үритэй болоо.

Пенсионно жасын финансын баазые hайжаруулха талаар асуудал Россин Федерациин Правительствада оло дахин хаража үзэгдэhэн юм. Пенсионно жасада предприятинууд болон организацинуудай үриие доошолуулха талаар тодорхой хэмжээнүүд бэлүүлэгдэнэ. Тэрэ зээлинь 23 триллиондо хүрэнхэй. Ехээр мүнгэ түлэдэг предприятинуудтай хэлсээнүүд баталагдажа, шата шатадань зээлиеэ 2 триллион хүрэтэр доошолуулха арга олдоо hэн.

Мүнгэ түлэлгын гурим нарижуулха, Пенсионно жасада страховой түлбэриие үндэhэ баазатай болгохо талаар хэмжээнүүд абтана. Россин Федерациин Президентын "Россин Федерациин Пенсионно жасатай тоосоо хэхэ талаар түлэлгын журам бэхижүүлхэ, мүнгэ түлэлгые таарамжатай болгохо талаар нэмэлтэ хэмжээнүүд тухай" 1995 оной ноябриин 25-най Зарлиг, мүн Пенсионно жасада оруулха мүнгэ түлэлгые хазагайруулдаг ябадалые усадхаха асуудалаар Россин Федерациин Правительствын 1996 оной февралиин 19-дэ абтаhан тогтоол тус асуудалда хабаатай юм. Правительствыц энэ тогтоол Пенсионно жасын олзо доходые жэлдээ 10-12 триллион түхэригөөр нэмээхэ арга зам олгохо зэргэтэй.

Правительство Пенсионно жасада мүнгөөр туhалха хэмжээнүүдые абадаг байна. Нэгэдэхи кварталда федеральна бюджедhээ 800 миллиард түхэриг мүнгэн пенсионно жасада үгтөө. Энэнь урид хараалhан түсэбтэй тааралдана. Тэрээнhээ гадуур Пенсионно жасада 1995 ондо гаргашалагдаха ёhотой 3 триллион түхэриг мүнгые бусааха зорилготойгоор гүрэнэй үнэтэй сэнтэй саарhа хэблэн гаргахаар хараалhан хуулиин проект Гүрэнэй Дүүмэдэ үгтэнхэй.

"Ветерануд тухай" Федеральна хуулиин дүүргэлтэ тухай. Россин Федерациин Правительствын "Ветерануд тухай" Хуулиие бэлүүлхэ талаар нормативно-хуули ёноной бааза бэлдэгдэнхэй: бүхыдөө нормативна 13 документ абтаа, тэрэ тоодо Россин Федерациин Президентын 4 зарлиг, 8 тогтоол, Правительствын 1 захиралта баталагдаа. Ветерануудта үнэмшэлгэ үгэхэ талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри нютаг нютагуудта ябуулагдаа.

Гэхэтэй хамта тус хуулиие нютаг нютагуудта бэелүүлхэ хэрэг нилээд орёо, хүшэр болонхой.

1995 онhоо урид зарим ветерануудта олгогдоhон хүнгэлэлтэнүүд хүсэндөө ороод байгаа. Хүшэр юумэнь гэхэдэ, hая ветерануд болоhон хүнүүдтэ, нэн түрүүн ажалай ветерануудта хүнгэлэлтэнүүдые олгохонь бэлэн бэшэ. Тиимэ 13 миллион ветеран тоологдоно.

1996 оной федеральна бюджет соо сэрэгэй алба хаагшадай, дотоодын хэрэгүүдэй зургаануудай болон бусад албан зургаануудай ветерануудта хүнгэлэлтэ олгоходонь гаргашалагдаха мүнгэн зөөри хараалагданхай (статья 55).

Хүнгэлэлтэнүүдтэ хүртэхэ ветерануудта гаргашалагдаха мүнгэн Россин Федерациин субъектнүүдэй бюджедэй мүнгэн 6,5 триллион түхэриг (статья 56) болохоор тодорхойлогдонхой. Тэрэ мүнгэниинь регионуудые дэмжэхэ хэрэгтэ федеральна бюджедhээ трансфертээр эльгээгдэхэ мүнгэнhөө үгтэхэ юм.

Гэбэшье Россин Федерациин олон субъектнүүд ехэ мүнгэ абахаар хараална.

"Ветерануд тухай" Хуули бэелүүлхэ талаар удаадахи хэмжээнүүдые федеральна зургаануд бэелүүлхэ гэбэл:

Байгша оной мартын 1-hээ эхилжэ, хэлхеэ холбооной хангалгын талаар ветерануудта олгогдохо хүнгэлэлтэнүүдые хүсэлдүүлхэ тухай хэлхеэ холбооной предприятинуудта даалгаха даабари Россин Хэлхеэ холбооной министерствэдэ үгтэнхэй. Хэлхеэ холбооной предприятинуудай гаргашалhан мүнгые бусаажа түлэхэ арга олохо тухай субъектнүүдэй захиргаануудтай хэлсээн хэгдэжэ байна.

Россин Зам харилсаанай министерствэтэй транспортаар хангалтада хүнгэлэлтэнүүдые абаха эрхэтэй хүнүүдые тооложо, тарифта нэмэлтэнүүдые оруулха шиидхэбэри абтанхай.

Россин Түлишын ба элшэ хүсэнэй министерствын дурадхалаар элшэ хүсэ хэрэглэхэдэнь, ветерануудта хүнгэлэлтэнүүдые үгэхэ гаргашануудые региональна комиссинууд шиидхэхэ болонхой.

Хүн зондо шухала хэрэгтэй эм домуудай сэнгые ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхэ, хүнгэлэлтэтэй рецептнүүдые үгэдэг хэрэгэй хойноhоо хиналта шангадхаха, хүнгэлэлтын эрхэ байдалда эм домоор ветерануудые хангадаг болохын тула медицинскэ страхованиин системэ хэрэглэхэ талаар Россин Минздравмедпромой зүгhөө хэмжээнүүд абтажа байнхай. hүүлэй үедэ хуули гаргалгын болон гүйсэдхэхы засагай зургаануд эм домуудай үнэ сэнгые хямда болгохо, нэмэлтэ зөөриhөө абтадаг налог доошолуулха талаар хэдэ хэдэн шиидхэбринүүд абтанхай гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Гэхэтэй хамта тус хуулиар хараалагдаhан хэмжээ ябуулгапуудые бэелүүлхэ хэрэг олонхи ушарта Россин Федерациин субъектнүүдэй хараа бодол ба эдэбхи үүсхэлhээ дулдыдаха зэргэтэй. Тиин Татарстан, Курска, Тульска областьнууд, Ханты-Мансийска автономито округ, Еврейскэ автономито область ветерануудта олгогдоhон хүнгэлэлтэнүүдээр хангаха хэрэг гүйсэдөөр бэелүүлэнхэй.

Тус хуулиие бодотоор бэелүүлхын тула олонхи ушарта предприятинууд болон организацинуудай мүнгэн зөөри хэрэглэгдэхэ ёhотой гэжэ Правительство тоолоно. Энэ талаар дурадхалнууд хаража үзэгдэнэ.

Тус асуудалаар хуулиин проектые хаража үзэхэдөө, 1996 оной федеральна бюджедэй бодото арга боломжонуудhаа эхи абахыень хуули гаргагшадта ханданабди.

В. ЧЕРНОМЫРДИН.

Редакцида ерэhэн бэшэгүүдhээ

ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ХАРЮУ

Пенси саг болзортоо түлэгдэнэгүй, "Ветерануд тухай" федеральна хуули бэелүүлэгдэнэгүй гэжэ hунгагшад Гүрэнэй Дүүмын депутадуудта, тэрэ тоодо намдашье саг үргэлжэ хандажа байдаг.

hунгагшадай хандалгатай, мүн Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын депутадуудай гуйлтануудhаа уламжалуулан, Гүрэнэй Дүүмын түрүүлэгшэ Г. Н. СЕЛЕЗНЁВ Россин Федерациин Правительствын Түрүүлэгшэ В. С. ЧЕРНОМЫРДИНДА бэшэгээр хандаhан байгаа.

В. С. Черномырдинай үгэhэн харюутай "Буряад үнэн" газетын уншагшадые танилсуулхыетнай гуйнаб.

С. И. НАЙЧҮКОВА,
Гүрэнэй Дүүмын депутат.

Июниин 16 – Россин Федерациин Президентын hунгалтын үдэр

УГАА ШУХАЛА УЯЛГАМНАЙ

БҮРИ hаяхан гэхээр даа, шэнэ [illegible] урда тээхэнэ Россин Федерациин Гүрэнэй Дүүмын, мүн Буряад Республикын нютагай өөhэдыгөө хүтэлбэрилгын зургаануудай депутадуудай hунгалта үнгэргэжэ, яhала шуулдаhамнай мүнөө болотор шэхэндэмни соностожо байhан шэнгеэр үзэгдэнэ. Урдамнай удаадахи, үргэн ехэ Росси гүрэндэмнай угаа ехэ удха шанартай, тон харюусалгатай hунгалта - Россин Федерациин Президентын hунгалта болохонь ха юм. Саг ямаршье түргэнөөр ходорон ошодог гээшэб! Июниин 16 болотор богонихон саг үлэбэ, тиимэhээ hунгалтада бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ хамсыгаа шуужа орохо болонобди. hунгагшаднай хэнэй түлөө дуугаа үгэхэ тухайгаа эртээнhээ бодомжолхо ёhотойл даа. Россин Федерациин эгээн дээдын тушаал эзэлхээр хэниие шэлэжэ, хэнэйнь түлөө дуугаа үгэхэеэ hунгагшад өөhэдөө шиидхэхэ ёhотой. Гол шухалань гэхэдэ, hунгагша бүхэн өөрынгөө дуу үгэжэ, Россин гүрэнэй саашанхи хуби заяае хэндэ даалгаха тухайгаа элирхэйлхэ ёhотой.

Үнгэрэгшэ hунгалтын үедэ манай Буряад Республикын hунгагшадай 64,14 процентнь hунгалтада хабаадаа hэмнай. Россин буҺад хизаар, областьнуудтай жэшэбэл, энэмнай нилээд hайн дүн гээшэ. Гэбэшье манай республикын hунгагшад үшөөшье эдэбхитэйгээр hунгалтада хабаадажа болохол байгаа гэхэдэ, ехэ алдуу болохогүйл гэжэ hанагдана. Республикымнай Ахын, Тарбагатайн, Яруунын, Хэжэнгын районуудай хүн зоной 80 процентнь үнгэрэгшэ hунгалтада хабаадаа. Республикын бусад районуудай hунгагшад юундэ үсөөнөөр hунгалтада хабаадааб гэhэн асуудал гараха ёhоороо тарана.

Россин Федерациин Гүрэнэй Дүүмын депутадта 9 кандидат hунгалтын урда тээхи тэмсэлдэ орожо, тэдээн соohоо Загарайн шубуунай фабрикын директор С. И. Найчукова hунгагшадай 21,7 процент дууе абажа, Гүрэнэй Дүүмын депутадаар hунгагдаа гээд hайн мэдэнэт. Н. Я. Кондаков hунгагшадай 18,5 процент дууе абажа, хоёрдохи hуури эзэлээ гэхэ мэтэ тоонууд уншагшадта мэдээжэ байха зэргэтэй.

Манай республикада hунгуулиин нэгэдэлнүүд ба хамтаралнууд соohоо Россин Федерациин Коммунис парти (КПРФ) hунгагшадай 27,9 процент, ЛДПР - 8,6 процент, Россин эхэнэрнүүд - 6,5 процент, "Росси - манай гэр" гэжэ хүдэлөөн 5,6 процент дууе абаhан байгаа гээд мүнөө hануулая. Гэхэ зуура хүдөө нютагуудай хүн зоной 50 процентнь Россин аграрна партиин түлөө дуугаа үгэhэн байна гээд тэмдэглэхэдэ болоно.

Үнгэрhэн юумэнhээ hургаал абаха хэрэгтэй гэдэг аабза. Үнгэрэгшэ hунгалтын үедэ зарим районуудай захиргаанай гулваанар, hунгуулиин комиссинуудай гэшүүд hунгалтада хабаатай бүхы юумэнүүдээ саг болзортонь бэлдээгүй байгаа бэлэй. Хэдэ хэдэн районуудта окружной hунгуулиий, мүн участково hунгуулиин комиссинууд хожомдожо байгуулагдаа hэн. Зарим районуудта hунгуулиин комиссинуудай гэшүүн байhанаа мэдэдэггүй хүнүүдшье дайралдадаг байгаа. Кабанскын райондо hунгалтын документнүүдые найдамтайгаар хадагалха хэрэг хангагдаагүй гэжэ элирээ hэн. Эдэ болон бусад дутагдалнуудай дайралдахагүйн тула иимэ баримтануд дурдагдаба тээшэ.

Мүнөө бидэ болохоёо байhан hунгалта тухайгаа хоорэлдэе. Байгша оной июниин 16-да Россин Федерациин Президентын тушаалда дэбжүүлэгдэhэн кандидадуудсоohоо нэгыень шэлэжэ hунгахаhаа гадна, Буряад Республикын Арадай Хуралай депутадуудые hунгаха талаар hунгуулиин 4 округуудта hунгалта болохонь гээд мэдээсэхэ байнаб.

Россин Федерациин Президентын тушаалда кандидадууд апрелиин 16 болотор hунгагшадай гар табилгатай хуудаhануудаа Түбэй hунгуулиин комиссида тушаагаад байна.

Гэбэшье Президент Б. Н. Ельцин, КПРФ-гэй ударидагша Г. А. Зюганов, СССР-эй Президент байhан М. С. Горбачёв, ЛДПР-эй ударидагша В. В. Жириновский, "Ород нэгэдэлнүүдэй конгресс" гэжэ хүдэлөөнэй ударидагша А. И. Лебедь болон орон доторoо мэдээжэ политическэ ажал ябуулагшад - Гүрэнэй Дүүмын депутадууд Старовойтова, Хакамада болон бусад Президентын тушаалай түлөө лаб тэмсэхэ кандидадууд гэжэ тухайлхаар байна.

Апрелиин 16 болотор окружной hунгуулиин комиссинууд эмхидхэн байгуулагдаба. Удаань hунгуулиин участогууд байгуулагдаха ёhотой. Минии хүсэхэ юумэн гэхэдэ, окружной hунгуулиин комиссинуудта hунгалтын хэрэгүүдые мэдэхэ, hургуули судартай, үнэн сэхэ, hэшхэл hайтай хүнүүдые дэбжүүлхэ хэрэгтэй. Байгша оной майн 2 болотор участково hунгуулиин комиссинууд байгуулагдаад байха зэргэтэй.

Россин Федерациин Президентын hунгалтада бэлдэлгын үедэ Б. Н. Ельциниие дэмжэхэ талаар элдэб штабууд бии болгогдоно. Тиимэ штабууд байха ёhотой юм гү гэhэн асуудалнуудые hунгагшад табина. "Россин Федерациин Президентын hунгалта тухай" Федеральна Хуулиин 37-дохи статья соо "Өөрынгөө эзэлжэ байhан тушаалай үлүү байдалые Президент хэрэглэхэ эрхэгүй юм" гээд хэлэгдэнэ. Гэбэшье, юрэнхыдөө, Президентын тушаалда кандидадууд hунгалтын урда тээхи хүдэлмэри ябуулха өөрын штабуудтай байха ёhотой юм бэзэ гэжэ hанагдана.

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо В. К. Агалов Б. Н. Ельциниие Россин Президентээр дахинаа hунгаха талаар республиканска hунгуулиин штабые хүтэлбэрилнэ.

Россин Федерациин Президентын тушаалда, үнэхөөрөөл, бүхы арад зонойнгоо ажабайдалые hайжаруулжа шадаха ажал ябуулгша hунгагдаха ёhотой. Ямаршье ушарта республикынгаа олон түмэн hунгагшадта хандажа, hунгалтада хүн бүхэнэй хабаадаха гээшэ угаа шухала уялга гэжэ ойлгуулха hанаатайб.

Н. ЦЫГАНКОВА,
Буряад Республикын hунгуулиин комиссиин -түрүүлэгшэ.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН hУНГУУЛИИН КОМИССИДА

"Россин Федерациин Президентын тушаалда кандидадуудта, hунгуулиин нэгэдэлнүүдтэ, hунгагшадай эдэбхитэдэй бүлэгүүдтэ гүрэнэй телерадиокомпанинуудта саг үгэхэ, газетэ болон журналнуудта hунгалтын урда тээхи идхалгын материалнуудые толилхо гурим тухай заабринуудай" 16-дахи пунктын үндэhөөр, Буряад Республикын олондо мэдээсэл тараалгын ба полиграфиин талаар комитедэй зүбшөөлөөр Буряад Республикын нютагуудай телерадиокомпанинуудай, газетэ, журналнуудай список толилхо гэhэн шиидхэбэри республикымнай hунгуулиин комисси абаhан байна.

Буряад Республикын нютагуудай телерадиокомпанинуудай (ТРК) список

NN	ТРК	Адрес	Таhалгаряань
		телепрограммануд	
1	"Байкал-Телеком"	671717, Северобайкальск хото Ленинградска үйлсэ,23	үдэр бүри 4 часта
2	"Закамна"	671930, Закаменск хото соёлой таhаг	үдэр бүри 3 часта
3	КТВ-Кяхта	671830, Хяагта хото Ленинэй үйлсэ, 29	үдэр бүри 3 часта
4	Нижнеангарск ТВ	671710, Нижнеангарск тосхон Ленинэй үйлсэ,129	үдэр бүри 6 часта
5	"5 канал" Фокин Ю. В.	671340, Мухар-Шэбэр hуурин Доржиевай үйлсэ,21	үдэр бүри 2 часта
6	"Прибайкалье"	671260, Турунтаево hуурин Комаровой үйлсэ, 14	Вторник, пятница
7.	"Саян Уула"	671010, Хэрэн hуурин Ленинэй үйлсэ, 107	үдэр бүри, 3-4 часта
8.	"Северобайкальское"	671717, Северобайкальск Ленинградска пр.7 к.314	неделиин 5 дахин, 7 часта
9.	"Студия 4 этаж"	671360, Бэшүүр hуурин Ленинэй үйлсэ, 242	неделиин 3 дахин, 5 часта
10.	"ТаксимоТВ"	671517, Таксимо тосхон ВСЭП-эй конторо	неделиин 5 дахин, 7 часта
11	т/п. Окинского информационного центра	671030, Орлик hуурин Ахын район	үдэр бүри, 30 минута
		Радиопрограммануд	
1	"Аланд"	671310, Заиграево тосхон Серовой үйлсэ, РУС	үдэр бүри, үглөөгүүр 10 минута, үдэшэлэн 20 минута
2.	"Закамна"	671930, Закаменск хото, соёлой таhаг	неделиин 2 дахин 15-20 минута
3	Кабанская п/пр	671200, Кабанск hуурин Октябрьска үйлсэ,12	неделиин 2 дахин 15-20 минута
4	р/п Иволгинского района	671210, Иволгинск hуурин Ленинэй үйлсэ, 32	неделиин 2 дахин 15-20 минута

СЭСЭГ

"Сэсэгэй" айлшадые, мүн hониной бүхы уншагшадые хүрэжэ ерэхэеэ байгаа Майн 1-нээр--маша hайхан хабарай hайндэрөөр амаршалаад, ажал хэрэгтэнь амжалта хүсэнэбди.

Людмила Николаевна Гысылова 1947 ондо түрэhэн, Плехановай нэрэмжэтэ арадай ажахын академидэ аспирантура дүүргэжэ, экономикын эрдэмэй кандидат болоhон. 1972 онhоо 1990 он болотор ВСТИ - дэ багшалаа, удаань Буряад Республикын Финансын министерствэдэ хүдэлөө. 1992 онhоо Республиканска эд зөөриин жасын түрүүлэгшээр хүдэлжэ эхилhэн байна. Харин 1995 оной июль hарада Россин Федерациин Нөөсэлгын банкын хуби болохо Буряадай банкын түрүүлэгшээр томилогдоод, амжалтатайгаар хүдэлжэ байна.

Журналист Д. ЭРДЫНИЕВА Людмила Николаевна Гысыловатай ажал дээрэнь уулзажа, хэдэн асуудалнуудта харюусахыень гуйба.

"ПАБЫЕНЬ БАРИБАЛ ДЭЭРЭ"

- Людмила Николаевна, үнгэрэгшэ жэлэй июль hарада Буряадай банкын түрүүлэгшээр томилогдоhон тухайгаа тобшоор хөөрэжэ үгыт. Энэ тушаалда таниие хэн дэбжүүлээб? Россин Федерациин Нөөсэлгын банк гү, али манай республикын Правительство гү?

- Энэ тушаалда хэдэн кандидатура дэбжүүлэгдэhэн байна. Минии кандидатурые Россин Федерациин Нөөсэлгын банк болон Буряад Республикын Президент Л.В. Потаповдэмжээ. Эхэнэр хүндэ иимэ ехэ харюусалгатай ажалдаажа абаха гээшэ бэлэн бэшэ гэжэ мэдэжэ байhан тула зүбшөөлөө үгэхынгөө урда тээ hайсахан бодомжологдоо hааб даа. Тэд сүлөөгүйнье hаа, hонирхолтой ажалда арга боломжоёо, хүсэ щадалаа туршаад үзэхэ гэhэн хүсэл эрхэ бэшэ диилэжэ, зүбшоолөө мартаагүй үгөө hэм.

- Хүдэлжэ эхилhэнhээтнай хойшо 10 hара үнгэршэбэ. Танай сүлөөгүй ажалай хэмжээгээр энэмнай бага бэшэ бөлзор. Ажалдаа дадажа, одоол охин соогоо хүдэлжэ байгаа ёhотойт.

- Сүлөөгүйхэн ажалдаа, үдэрэй тэбхэр 12 часай туршада хүдэлжэ, hалд эсэшэнхэй гэртээ бусахаш. Хүшэрхэн даа, тэд яахабши...

- Россин Федерациин Нөөсэлгын банкын Буряадай банк гээшэмнай юун бэ? Тэрэнэй байгууламжые тайлбарилжа үгыт. Хэды таhагууд, филиалнууд бии гээшэб?

- Россин Федерациин Нөөсэлгын банк 76 территориальна таhагтай. Манай Буряадай банк нэгэниинь болоно. Харин бидэ ооhэдынгөө ээлжээндэ 18 таhагтайбди. Таhагууднай 185 филиалгай гэжэ тобшолоё.

- Зоной нөөсэ мүнгэ элсүүлхэ гээшэ ямаршье банкын гол зорилго болодог ааб даа. Танай банк энэ зорилгоёо хайшан гэжэ бэелүүлнэб? Ямар хэмжээнүүд абтанаб? Хэр олон хангалгануудурадхаганаб?

- Бусад банкнуудhаа онсо илгаатайбди. Юун бэ гэхэдэ, Россин Федерациин Нөөсэлгын банкын генеральна лицензи манай банкда сэхэ хабаатай. Энэ лицензиин ёhоор, хангалгануудай бүхы комплекс дурадхаха эрхэтэйбди. Росси дотор манайхидалалдли таhагууд болон филиалнуудтай банк үгы шахуу байха. Мүнгэнэй хэмжээнhээ болон хадагалха болзорhоо дулдыдан, элдэб янзын нөөсэнүүдые, дипозидуудые дурадхадагбди. Вексельнүүд гэжэ байгаа ааб даа. Предприятинууд, эмхинүүд маанадтай хэлсэ баталжа, урьhаламжа абадаг. Валюта зондо худалдадаг ба ооhэдөөшье худалдажа абадагбди. Тоосооной-кассова хангалгада, үнэтэ сааhануудай дэлгүүртэ онсо анхарал хандуулагдадаг. Ехэшье, багашье олзын хэрэг эрхилэлгые дэмжэхэ гэжэ оролдодогбди.

- Россин Федерациhаа гадуур корреспондентскэ сетьтнай хэр үргэн бэ?

- Дутын оронуудтахи сеть тоолохо болоо hаа, барагдашагүй олон ааб даа. Харин холын хари гүрэнүүдтэ 50 банк-корреспондент тоологдоно.

- Хүнэй мүнгөөр мүнгэ хэжэ, тэhэртэрээ баяжаад, гэдэргээшье харангүй талиишадаг хуурмаг байгууламжануудяhала бии. Тэд баhа гүрэндэ мэхэлүүлhэн нөөсэлэгшэд тоо томшогүй олон лэ. Ингэжэ бүхы юумэнэй худхалдашаhан, hандаран hалажа байhан хүшэр сагта танай банкда этигэлтэй гү? Хэр найдамтай гээшэбта?

- Лаб найдамтай, бата бэхи банк гэжэ нөөсэлэгшэднай нэгэн hанамжатай. Энэ зүб. Үнгэрhэн жэлэй дүнгүүдээр 20 миллиард олзотой байгаабди. Манай банк ямаршье сагта hалаха, hандархагүй! Энээниие нөөсэлэгшэд мэдэхэ ёhотой. Нөөсэнүүдээр ехэ гэгшын процент дурадхадаг банкнуудые гүрэнэйшье, коммерческэшье байг, hэжэглэхэ хэрэгтэй. Юрэдөөл, лабыень ба яашань дээрэ байха даа.

- Та үмсэлэлгын эхиндэ харюусалгатай тушаалда хүдэлөөт. Тиимэhээ үнөөхи "ваучер" гэдэгэй хуби заяан тухай тобшоор тогтыт.

- Ехэнхи зон тэрэниие хэрэглэжэ шадаагүй. Эдэ сааhануудаа бата бэхи, хэзээдэшье hандархагүй предприятиин акцинууд болгожо шадагшад олзотохо. Холуур бодожо үзэхэгүй хүнүүдэй "ваучернуудые" бага мүнгөөр худалдажа абаад, чековэ аукционуудта хабаадаhан шуран заримашуул үнэтэ пакедүүдэй эзэд боложо шадаа. Гэбэшье экономикын тогтонижоогүйдэ иимэ сааhан олзо асархагүй.

- hамбаагай гарабал, юу хэхэ дуратайбта? Ямар юумээр hонирходогбта?

- hонин номуудые уншаха, оёхо, зураха дуратайб. Зуhаландаа ажал хэдэгби. Гэрэй ажалда саг хүрэдэггүй.

- Хэн танда туhалдаг бэ?

- Нүхэрни, басаган, өөрымни эжы.

- Бүхы эхэнэрнүүд сэсэгтэ дуратай ааб даа. Танай эгээн дуратай сэсэг.

- Талын сэсэгүүд.

- Людмила Николаевна, хөөрэлдэхэ hамбаа оложо, асуудалнуудта харюусаhандатнай баярые хүргөөд, ажалдатнай үшөө ехэ амжалта, гэр бүлэдэтнай элүүр энхые хүсэнэб.

-hайнта даа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. Н. Гысылова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЗОН СООГОО ЗОЛТОЙ

Зураглал

Янжима Очировна Базарон 1943 оной августын 7-до Шэтын областиин Могойтын аймагай Сагаан-Уула нютагта түрэhэн юм. Аба, эжынь - Оniорой Бата Аанданай Бутид хоёр бүхы наhаараа түрэhэн нютагтаа малшанаар ажаллаhан намтартай.

Бага наhанhаа шударгы шуранаараа үетэн соогоо илгардаг байhан. Янжима басаган багша болохоёо хүсэдэг бөлэй. Тиимэhээ нютагайнгаа hургуулиин 7 класс дүүргээд, 1957 ондо Агын багшанарай училищида hурахаар ороо hэн.

Анханhаа спортдо дуратай байhан тула училищида hураха үедөө санаар hолжоролгоор бэеэ hоридог байгаа. Эрхүү хотодо үнгэргэдэдэг Сибириин ба Алас-Дурна зүгэй зонын мүрысоонүүдтэ хабаадалсажа, эрхим дүнгүүдые харуулдаг, түрүү hуринуудые эзэлдэг бөлэй. Иимэ мүрысоонүүдэй дүнгүүдээр эдир эрхим санаашанда нэгэдэхи разряд олгогдоhон, шагналнууд, грамотануудбарюулагдаhан гээшэ.

1961 ондо Янжима Базарон Улаан-Удэ хото ерэжэ, Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай дээдэ hургуулида түүхэ ба хэлэ бэшэгэй факультедэй буряад хэлэ бэшэгэй отделенидэ эрдэм hуралсалаа үргэлжэлүүлхээр орohон байна. Эндэ эрхимээр hурахаhаа гадна дээдэ hургуулиин ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, урагшаа hанаатай оюутан байhан юм.

Хатар, дуунда илангаяа дуратай hэн тула hая байгуулагдаhан "Байгалай долгинууд" гэhэн ансамблиин гэшүүн болоо. Балетмейстер Фёдор Сергеевич Ивановой хүтэлбэри доро элдэб хатарнуудые гүйсэдхэжэ hураа.Ород, буряад, араб яhатанай хатарнууд гээд тоолоо hаа, олон даа. "Оюутадай хабар" гэhэн фестивальда хабаадахадаа, харагшадай магтаалда ансамбль хододоо хүртэдэг, халуун альга ташалгаар угтагдадаг байгаа. 1965 оной үбэл дээдэ hургуулияа түгэсхэжэ,ород хэлэ, литературын ба буряад хэлэ, литературын мэргэжэлтэй багша боложо гараа hэн.

Хориин аймагай Наранай 8 жэлэй hургуулида анха түрүүшынхиеэ ажаллахаар зууршалагдажа эльгээгдэ бөлэй. Эндээ Я.О. Базарон хатарай кружок эмхидхэжэ, үхибүүдые хатарта эдэбхитэйгээр hургадаг hэн. Буряад орондоо, буряад ёhо заншалнуудта дуратайгаар хүмүүжүүлхые оролдодог бөлэй.

Наранай hургуулида нэгэ жэлэй хугасаа соо хүдэлөөд, 1966 ондо гэр бүлын байдалай шалтагаанаар Улаан-Удэ ерэhэн юм. Багшын ажалай олдохогүйдэ, республикын типографида корректорээр ажаллахаар ороо hэн. Арбаад жэлдэ корректорээр, удаань хорёод жэлдэ үйлэдбэриин таhагай инженер-технологоор мүнөөшье болотор ажаллана. Олон жэлэй туршада цехэй филиалда цехкомой түрүүлэгшэ байгаа юм.

Хэблэлэй газарай ажал амаргүйхэн бэрхэтэй ааб даа. Янжима Очировна иигэжэ хөөрэнэ:

- Гол түлэб элдэб предприяти, албан зурганнуудай захилнуудые типографидаа дүүргэдэг гээшэбди. Правительствын захилнуудые дүүргэхэ саг мүн лэ гарадаг. Хүндэлэлэй грамотануудпапкануудажалай бланкнууд бэлэн болгогдодог гээшэ.

Үдэр бүри захилшад олон, ажалнай булаг шэнгеэр таhалгаряагүй бусалжа, бурьялжа байдаг. Захилшадай ерэхэдэ, халуунаар угтажа, хэрэгтыень анхаралтайгаар шагнажа абаад, hайнаар үдэшэхэ зэргэтэйбди.

Типографида хүдэлэгшэд үйлэдбэреэ сүм мэдэдэг юм. Зарим нэгэн захил дүүргэхэдэ, бүхы таhагууд хабаададаг. Нэн түрүүн захил наборно цех руу эльгээгдэнэ. hүүлдэнь хэблэлэй болон офсетнэ цехүүд руу дамжуулагдана. Захилнуудые алдуугүйгөөр, hайн шанартайгаар, гоёор дүүргэхые оролдодогбди, юуб гэхэдэ саашадаа манда найдадаг болохо, hайн үгөөр дурдаха, дабхар захилнуудые асарха. Энээнhээ типографиин нэрэ хүндэ сэхэ дулдыдана бшуу.

Заримдаа түргэн саг соо захил хэхэ хэрэгтэй. Жэщээлхэдэ, Москвада "Буряад Республикын үдэрнүүд" гэhэн программа тон богони саг соо хэхэ ёhотойбди.

Хэр хүндэ ажалтайшье hаа, ниитын ажабайдалда Я.О. Базарон эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Шэтын областьhоо гарahан буряадуудай "Алхана" гэhэн нютагай эблэлэй советэй гэшүүн юм. Сагаалганай hайндэртэ хабаадалсажа, үбгэд, хүгшэдтөө хүрэжэ, амаршалжа баясуулха дуратай юм. Энэрхы сэдьхэлhээ наhатайшуулые хайрлан хүндэлхэ гээшэ угаа дэмбэрэлтэй. Хэр угайнгаа ёhо заншал сахин ябахадаа, залуу үетэндэ үльгэр жэшээ харуулна.

Гэр бүлэдөө Янжима Очировна hайн нүхэр, бэрхэ эхэ гэhэн нютагайхидайнь hанамжа дурдahуу. Наhанайнь хани Роберт Гомбоевич басаганиинь Баярмаа, зээ басаганиинь бишыхан Санжид, хүбүүн Доржонь булта Янжима Очировнада дуратай, ооhэд хоорондоо эбтэйнүүд бата нэгэ бүлөөр ажаhуудаг юм.

Хүндэхэн үйлэдбэрие хүндэ гэнгүй, урагшатай hайнаар ажаллажа, зон нүхэд соогоо урматай золтой ябаhан Я.О. Базарондо ажабайдалдань бүхы hайн hайханиие хүсэнэб.

Е. ДОРЖИЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Я. О. Базарон.

М. ШАНТАКОВОЙ фото.

Амаршалга

50 наһанайтнай ойн баяраар!

Хүндэтэйгөөр һанагдаха **Светлана Цыреновна, Светлана Гомбоевна,** таанадаа 50 наһанайтнай ойн баярраар халуунаар амаршалаад, ажалдаа амжалтатай, айдар олон нүхэдтэй, аза талаантай ябахыетнай хүсэнэбди!

Табан үнгын сэсэгүүд
тала газараа шэмэглэг,
табин наһанай баяр
танай наһа шэмэглэг!

Дарима, Бальжинима.

ХУУЛИИН НАҺА ГҮЙСӨӨДҮЙ ҮХИБҮҮДЭЙ БОЛОН ЗАЛУУШУУЛАЙ АНХАРАЛДА!

Сэдьхэл соо ходол дуун, зүрхэн соо ходол баяр байдаггүй ха юм даа. Ажабайдалай эрьюулгэдэ бүдэрхэ, уйдхар гашуудалда эзэлэгдэхэ ушарнууд али олон дайралдадаг гэшэ. Иимэ хүшэр байдалда оробол, һанаа сэдьхэлээ зобоожо байнгүйгөөр **үдэшын 20.00 сагһаа үглөөнэй 8.00 саг хүрэтэр этигэл найдалай телефоноор хонходогты.**

ТЭРЭНЭЙ ШЭНЭ НОМЕР: 2-60-79

Понедельник - психолог, сексолог; вторник - психолог, багша; среда - психолог, юрист; четверг - психолог, нарколог; пятница - психолог, сексолог; суббото - психолог, гэр бүлын врач; воскресени - психолог, сексолог.

Делегадай һанамжа

"ТҮРГЭДҮҮ ЗАН БҮ ГАРГАЯ!"

Һаяхан үнгэрһэн хоёрдохи Бүгэдэ Буряадай съезд тухай олохон статьянууд хэблэлдэ толилогдобо гэшэ. Съезд дээрэ олон һонирхолтой элидхэлнүүд, һанамжанууд зэдэлээ. "Алан-Гуа" эблэлэй түрүүлэгшэ Э. М. Гармаевагай хэлэһэн үгэнүүд мүнөөшье хүрэтэр шэхэндэмни соностожо, амар заяа үзүүлнэгүй. Тиигээд өөрынгөө һанамжа бэшэхэ гэжэ бодобоб.

Буряад арадай Конгресс байгуулха тухай асуудал съездын хүдэлмэриин үедэ гэнтэ табигдаһан асуудал болоно. Тиимэ хадаа тэрээн тухай һайсахан бодожо үзэхэ, яаралтай түргэхэн харюу үгэхээ тэбшэхэ ёһотой байгаа гэжэ һанахаар. Харин Энгельсина Михайловна энэ зүб табигдаһан асуудал, тэрэниие дэмжэнэбди гэжэ нэрэ һурагүй хэлэжэрхёо. Хоёр округой вице-президентнүүд Г. Н. Богданов, Э. Ч. Чимитдоржиев үгэ хэлэхэдээ, нютагайнгаа зонтой хөөрэлдэжэ, зүбшэжэ үзөөд, һанамжаяа хэлэхэбди гэһэн байна. Энгельсина Михайловнашье эгээн түрүүн эхэнэрнүүдэй һанамжанууд шагнаха ёһотой байгаа бшуу.

Апрелиин эхиндэ "Информполис" һониндо "олон һамгатай байжа болохо гү" гэһэн удхатай шог зугаа гарана һэн. Эндэ баһа Энгельсина Михайловна өөрынгөө "хубитые" оруулхаяа мартаагүй.

"Буряад үнэн" һонимнай хэды һонин асуудалнуудые дайрадаг, бэшэдэг бэ! Жэшээнь, "Сэсэг" гэжэ тусхай хуудаһанда толилогдодог этнопедагогикын асуудалнуудта хабаатай статьянууд, "Чайнворд", эхэнэрнүүдтэ, залуушуулда мэргэжэлтэдэй үгэһэн зүбшэлнүүд угаа туһатай. Тэдэниие ехэл һонирхожо уншадагбди. Эхэнэрнүүдэй һанаа зобоодог асуудалнуудые зүбшэхэ, бэшэхэ газарнай "Сэсэг" хуудаһан гэжэ һанагдана. Тиимэһээ эблэл тухай, тэрэнэй ябуулдаг ажал тухай эндэл бэшэгдэхэ ёһотой.

Я. БАТОЕВА.

Олон һамгатай болоо һаа,
Одоол хүлһөө адхамаар гү?

Таргалтарни бүүбэйлхэ гү -
Таалаад таатай һуулгаха гү?!

А. ДОЛЖИТОВАЙ шог зураг.

ТАНИЛСАЛГЫН БУЛАН

55 наһатай багша эхэнэр (хүдөө нютагта ажаһуудаг) түбшэн даруу зантай хүнтэй танилсаха хүсэлэнтэй.

Абн. N 15.

56 наһатай, бухгалтер мэргэжэлтэй эхэнэр (мүнөө үедэ Мирный хотодо ажаһуудаг) 56-һаа 60-аад хүрэтэр наһанай хүнтэй танилсаха байна.

Абн. N 14.

32 наһатай, нэгэ хүбүүтэй, багша мэргэжэлтэй, сэбэрхэн шарайтай эхэнэр 32-40 наһатай, ажабайдалда өөрынгөө һуури олоһон, архи уудаггүй хүнтэй танилсаха хүсэлэнтэй.

Абн. N 13.

64 наһатай буряад хүн 54-һөө 62 хүрэтэр наһатай эхэнэртэй танилсахаяа хүлеэнэ.

Абн. N 12.

62-той буряад хүн 55-һаа 60 хүрэтэр наһатай эхэнэртэй танилсаха хүсэлэнтэй. Улаан-Үдэдэ ажаһуудаг һаа, һайн байгаа.

Абн. N 11.

Газетымнай февралиин 22-ой дугаарай "Танилсалгын буланда" толилогдоһон 11 номертой соносхолдо 2 бэшэг ерээ гэжэ дуулганабди.

Хэрбээ өөһэдөө иимэ удхатай соносхолнуудые үгэхэ, мүн энэ хуудаһанда толилогдоһон соносхолнуудта анхаржа, танилсаха гэбэл, бэшэгүүдээ иимэ хаягаар эльгээгты:

Улаан-Үд: Каландаришвилиин гудамжа, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци, "Сэсэг".

ХОШОН ҮГҮҮЛЭЛ

Буряад зон урдань ехэнхидээ түбэд нэрэтэй ябаһан гэжэ мэдэнэбди. Тиигээшье һаа, нютаг нютагуудта хүнэй абари зангаарнь гү, али түхэл маягаарнь, ажалайнь дүршэлөөр юм гү, богонёор хэлэхэдэ, олон шэнжэ тэмдэгүүдтэнь тааруулжа, хошон хурса үгэтэй тоомгүйшүүл нэрэ үгэдэг байгаа.

Нютаг нэрэ үгэдэг үшоо ондоо шалгагаан гэхэдэ, зарим айлда хүүгэд гараад лэ тогтодоггүй (гээгдэшэдэг), харатай муу, гашуудалтай байһан. Тиигэхэдэнь ядахадаа тэрэ айлайхи үхибүүнэй гарахада, зутар зүдэр үзэмжэгүй (үхибүү абаашадаг харын юумэнэй айхаар гэһэншүү гү) нэрэ үгэдэг байгаа.

Бэри буухадаа (хадамда гарахадаа) нүхэрэйнгөө аха заха - эсэгэһээнь эхилээд, баабай, абаганартань мүргэдэг ёһо байһан юм. Мүргэһэн хүнэйнгөө нэрыень нэрлэхэеэ сээрлэдэг, галиг болгоод хэлэдэг - иимэ архагар ёһо заншал байһан юм. Жэшээнь, Бадма гэжэ нэрэтэй баабай һаань, Ядли баабайтанай зүүгээр хониднай хойшолбо гэдэг һэн ха.

Тэрээнһээ гадна юумэнүүдэй нэрэ ондоогоор хэлэдэг байгаа.

Иимэ ушар болоһон юм. Нэгэтэ үбгэн юрэ бэридээ иигэжэ хандаба:

- Үглөөгүүр Дабаата руу малаа бэлшээридэ гаргаа һэмди. Бэри, харал даа, яажа ябана хаб.

- **Урдынгаа саагуур, ургагшын наагуур ябана, улигша мааралдаашадтамнай орохоёо ябана лэ, - гэжэ** бэринь харюусаба.

Бэриин хэлэһэн үгүүлэлые тайлбарилхада, дүрбэн шог нэрэ гараха ёһотой. Эдэнь ямар нэрэнүүд хаб гэжэ таажа байлайшье ядахаар бэшэ бээ. Тиигээшье һаа, хадамуудай туршалгые залуу бэри ухаансараар дабажа шадаа.

"Буряад үнэн" газетэ захижа уншадаг Дулмажап Дугаровна Сангадиева иимэ хошон үгүүлэлые хэлэжэ үгөө һэн.

Д. ЖУГДУРОВА.

Уншагшадай гуйлтаар

НЭРЭШНИ ЯМАР УДХАТАЙБ?

Елена (грег) - онсо шэлэгдэмэл, һаргама һаруул, гал дүлэн

Елизавета (евр) - бурханда тангариг

Емельян (грег) - урин зулгы, хүхюун зугаатай

Ендон (түбэд) - нэрэтэй түрэтэй, һайхан сэдьхэлтэй, эрдэмтэй

Еремей (грег) - худалдаа наймаанай бурхан Меркурида туһалагша

Ефим (грег) - ёһо гурим мэдэгшэ, урин шарайтай

Еши (түбэд) - бүхы юумэ мэдэгшэ, сэсэн мэргэн ухаатай

Ешидолгор (түбэд) - сагаан сүлөөлэгшэ, Сагаан Дара эхэ

Ешидоржо (түбэд) - хэлбэришэгүй бата, эбдэршэгүй, сэсэн мэргэн

Ешинхорло (түбэд) - сэсэн үгэтэй, гүнзэгы бодомжотой

Жадамба (түбэд) найма мянгадахи

Жалма (түбэд) - хатан

Жалсаб (түбэд) - саг зуура хаанние һэлгэгшэ

Жалсарай (түбэд) - хаанай хүбүүн

Жамба (түбэд) - энэрхы сэдьхэл, энэрэнги зан

Жамбал (түбэд) - туяаралга, толотолго, зонхобын нэрэ

Жамса (түбэд) - океан, далай

Жамсаран, Жамцаран (түбэд) - дайнай бурхан

Жамьян (түбэд) - хонгёо, ирагуу һайхан дуутай

Жана (ланза) - сэсэн ухаатай

Жанчип (түбэд) - "бодхи" гэһэн ланза үгын түбэд оршуулга, гэгээрүүлэгшэ гэһэн удхатай

Жап (түбэд) - хамгаалагша, аршалагша, хорохо газар

Жибзэма, Жибзэн (түбэд) - эрхим дээдэ хүндэтэй

Жигжид, Жигжит (түбэд) - айлгаха, һүрдүүлхэ, һүгэдүүлхэ

Жигмид, Жигмит (түбэд) - айха, һүрдэхые мэдэдэггүй эрэлхэг зоригтой, эбдэршэгүй

Зана (ланза) - сэсэн

Занабадар (ланза) - холые хараһан, сэсэн бодолтой

Занабазар (ланза) - Монголой түрүүшын Үндэр гэгээн богдын нэрэ

Зандан (ланза) - буддын шажантанай хүндэлдэг, шүтэдэг зандан модон

Зандра - (ланза) - һара

Зодбо (түбэд) - тэсэбэритэй хүлеэсэтэй

Золто (буряад) - жаргалтай, золтой, азатай

Зориг, Зоригто (буряад) - хэлбэришэгүй зоригтой

Зоя (грег) - ажамидарал

Зундуй, Зунды (түбэд) - хэшээлтэй, оролдосотой

Зэгбэ (түбэд) - гурим журамтай

Игнатий (лата) - таагдахагүй, мэдэгдэхэгүй

Игорь (сканд.) - дайшалхы, һур хүсэн

Идам (түбэд) - хамгаалагша бурхан

Идамжап (түбэд) - бурханай хамгаалалтатай

Илларион (грег) - хүхюун баяртай

Илья (евр.) - Яхве бурханда шүтэгшэ; үзэлшэ, лүндэншэ

Инна (лата) - дошхон урасхал

Иннокентий (лата) - ямаршье зэмэгүй, хорогүй

Ипполит (грег) - мориндо гэшхүүлһэн

Огородой эдеэ ургуулагшадта

ТААРАХА, ТААРАХАГҮЙ...

Үгэрсын хажууда мангир тарихада, таарамжатай. Мангирай үнэртэ үгэрсын хорото шумуул (жэшээлбэл, абаахайдал адли хашаг гэхэ мэтэ) дурагүй байха юм.

Харин капустын батаганаан соохор майлзын (сельдерейн) үнэртэ огтолон таарадаггүй. Тиимэһээ капустын захаар, үгы гэбэл, досоогуурнь эндэ тэндэ иимэ ногоо тарихада, туһатай.

Морхооб саладтай, мангиртай, помидортой, горохтой угаа һайнаар таарадаг.

Капустын хажууда помидор, морхооб тарижа болохогүй!

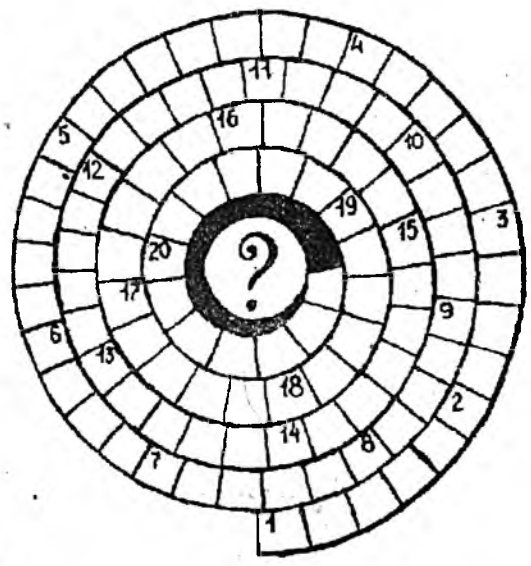

35-дахи ДУГААРТА ТОЛИЛОГДОҺОН "ЧАЙНВОРДЫН" ХАРЮУНУУД

Хяаза, атлас, сараг, Гүнсэма, айрһан, нэрһэн, Намгар, Раднаева, Ананда, алмаз, залаа, Абармит, туруун, наһата, алас, субад, дэнзэ, эржэн, нүүлэ, энжэ, эрьмэг, гунгарбаа.

ЧАЙНВОРД

1. Торгон утаһаар гараараа нэхэһэн бэһэ. 2. Ойн соорхой, наруули газар. 3. Мориной гэдэһэн талын өөхэн (түүхэйгээршье эдидэг). 4. Бухал шэрэдэг түхэеэрэлгэ (модоор хэһэн). 5. Эгээн дуратай, эгээн инаг нүхэр. 6. Ламын уншалга. 7. Зэрлиг миисгэй. 8. Буряад хүгжэмэй инструмент. 9. Хогшол зөөри. 10. Нариихан хоолойтой амһарта. 11. Тарбаганай нүхэн. 12. Эжы, хүгшэн эжы (наһажаал эхэнэртэ) хандалга. 13. Зэрлиг ямаанай эшэгэн. 14. Наратай газар (наран тала). 15. Буряад гутал (зунай ябаган гутал). 16. һанаагаа зоболго, хайрлалга. 17. Онтохондо, үльгэр домогто дурдагдадаг уһанай эхэнэр. 18. Хоца Намсараевай "Цыремпил" гэһэн романай гол герой (эхэнэр). 19. Ламанарай хэрэглэдэг багахан хэмжээнэй барабан. 20. Уг гарбал.

Улаан-Удын байгуулагдаһаар 330 жэлэй ойдо

АРИГ СЭБЭРЭЙ ТҮЛӨӨ ОРОЛДОГШОД

Репортаж

Байгша оной апрелиин 20-до Улаан-Удэ хотодо хаа хаанагүй ариг сэбэрэй субботник болобо. Тус хэмжээ ябуулга эмхинүүдтэ хэр зэргээр үнгэргэгдэбэб гэжэ һонирхон, республиканска аргалалгын—физкультурна диспансер ошоһон байгаабди.

Ниислэлэй түб шадар оршодог диспансертэ дүтэлхэдэ, утаан харагдаба. Тэндэ ажалладаг арба гаран хүн эдэбхитэйгээр диспансерые тойроод байһан газараа хамажа, сэбэрлэжэ, арилгажа, сугларһан бог шорой, набшаһа намаа галдажа байба. Диспансерэй байшанай зүүн талада модод олоор таряатай. Тэрэ модон дорохи набшаһа нэгэ наһажаал эхэнэр ехэл оролдостойгоор тармана. Бэшэндээ энээниие, тэрээниие хама, сэбэрлэ гэжэ байжа заабарилна хэбэртэй. Тэрэ эхэнэртэ дүтэлжэ, хэжэ байһан ажалаарнь һонирхобобди. Диспансерэй ахамад врачай ажахын хэрэгүүдэй талаар орлогшо (АХЧ) Маргарита Владимировна **Магдуева** иигэжэ хөөрэбэ:

—Энэ һарада бидэ хоёрдохёо субботник үнгэргэжэ байнабди. Апрелиин 3-да түрүүшын субботник боложо, мүнөө манай ажалнай нилээн хүнгэн болоод байна бшуу. Тиигэбэшье, ажал хэхэеэ һанабал, ажал олдоод лэ байхал даа. Һаяар бидэ модонуудайнгаа үлүү-булуу һалаануудыень тайраха, сэсэг тариха, ногоон ургамалнуудаар диспансерэйнгээ зүүн талмай гоёохо гэжэ түсэблэнхэйбди. Түсэблөөшье һаа, мүнгэгүйгөөр хэрэг бүтэхэгүй байна. Тиимэһээ бидэ энэ асуудалаар зеленхоздо хандаа һэмди. Тэдэ туһалха бэзэ гэжэ найданабди. Нёдондо эндэ сэсэгүүдые тарижа, талмайгаа шэмэглэһэмнай, машинануудэ дээгүүрнь ябажархёо. Сэсэг таряа һаа, машинануудые холуур "сайлгаха" гэжэ оролдохобди. Үшөө тиихэдэ Горжилкомхоз теннис наададаг талмай түхеэржэ үгэхэ ёһотой.

Маргарита Владимировнагай хөөрэжэ байхадань, суг ажалладаг диспансерэйхид хажуудань дүтэлжэ, баһал хэжэ байһан ажал тухайгаа мэдээсэнэ. Удаань Маргарита Владимировна нүхэдтэеэ танилсуулба. Диспансерэй врачебнэ хиналтын таһагые даагша Татьяна Валерьевна Раднаева, Роза Александровна Огдонова, ахалагша медсестра Татьяна Михайловна Парфентьева болон бусад субботнигто худэлжэ байба. Ахамад врачтнай хаана юм гэжэ асуухадамнай, диспансерэй байшан сооһоо тэрэнээ дуудаба. Дунда наһанай хүн гаража: "Виктор Иванович Абрамов,"— гэжэ танилсаад, субботник тухай иигэжэ хөөрэбэ:

—Бидэ үглөөнэй найман сагһаа ерэжэ, байшан соогоо түрүүн сэбэрлээд, һүүлдэнь газаашаа гараабди. Субботник гээшэмнай һайн хэрэг юм ааб даа. Харин хотоёо бузарлангүй, нобшо тагшаа хаянгүй, саг соогоо сэбэрлэдэг һаамнай, бүришье һайн байгаа. Амаралтын үдэртэ хүн зон амарха ёһотой. Тиимэһээ тэрэ үдэр зониие ажалда "намнахада", буруу гэжэ һананаб. Теэд муухай болошоод байхада, яахабши...

Иигэжэ ахамад врачай мэдээсэһэнэй удаа бидэ нэгэ хэды саг соо адаглажа, тэдэнэй ажал хэхыень хараа һэмди. Юрэдөө диспансерэй коллектив ехэ эбтэй эетэйгээр, "амаралтын үдэр ерээбди" гэжэ нэгэшье уйдангүйгөөр, шогтой зугаатайгаар, энеэлдэжэ байгаад, набшаһа, бог нобшо тармана, сэбэрлэнэ. Бүхыдөө хото соогуур тэрэ үдэр тиимэшье эдэбхитэйгээр субботнигто зон гараа гэжэ хэлэхын аргагүй байна. Тиимэһээ тус диспансерэйхидэй хоёрдохёо субботнигто гараад байхадань, тобшололынь хүн бүхэндэ эли байна бэшэ гү?

Б.БАЛДАНОВ.

ХЭЗЭЭ БУСААГДАХА МҮНГЭН БЭ?

РОССИН Федерациин олон тоото хотонуудта нээгдэһэн фирмэнүдэй дундаһаа "Русский дом селенга" финансын дэлгүүр дээрэ эгээл баян дүй дүршэлтэй боложо эхилээ һэн. Тиихэдээ ороной финансын компанинуудай дунда тогтууритай бүлгэм боложо тодороо бэлэй. Энэмнай Волгоград хотодо түбхинэһэн "Русский дом селенга" гэһэн акционернэ нэгэдэлэй түб болоно. Эдэнэр абаһаар Эрхүү хотодо өөрын фирмэ эмхидхээд, суглуулһан мүнгээ Волгоград руу абаашаха гэжэ ябаһаар, Эрхүүгэй налогой инспекцидэ баригдаа һэм шуу. Тиихэдэнь Улаан-Удэдэ байгуулагдаһан таһаг хаагдаһан байгаа. Энэнэй удаа үнишье болонгүй, Улаан-Удэдэ тусхай филиал нэгэдэлэйхид нээһэн юм.

Шэнэ фирмэ байгуулһан эдэнэр түрүүшын үдэрһөө хүн зоной дунда эмхидхэлэй худэлмэри ябуулжа захалаа гэжэ мэдэнэбди. Тиигэһээр үнгэрэгшэ жэлэй һүүл багаар тус фирмэ хаагдажа, һураг суугүйгөөр үгы болошоо бэлэй.

Хэдэн жэлэй туршада Россин Федерациин хүн зониие мэхэлһэн, тоноһон "Русский дом селенга" үүдэеэ хаажа, үгы болошоо. Энэмнай арадай нөөсэлэлгын банк боложо мүндэлхэдөө, арад зониие нөөсэ олзо ехэтэй болгохобди гэжэ байгаад, түрүүшын жэлнүүдтэ найдуулдаг һаабдаа. Тиихэдээ тус фирмын директорээр аяар Нижне-Волжско филиалай хүтэлбэрилэгшэ байһанаа Улаан-Удэ хүрэжэ ерэһэн Клочков өөрынгөө хомхой һабараар Буряад Республикын хүн зоной хармаониие һуулижа захалаа бшуу. Мэхэшэн Клочковтой хотын гулваа, республикын хүтэлбэрилэгшэд хөөрэлдэхэдөө, тэрэ Россин Федерациин хуули сахигшадай зүгһөө зүбшөөл, заабаритай болоһон гү, али үгы гү гэжэ һурангүй, юундэ республикынгаа, хотынгоо хүн зониие мэхэлүүлһэн байба гээшэб гэһэн асуудал нэн түрүүлэн гаранал даа.

Нөөсэеэ хадагалжа эхилһэн Улаан-Удын хүн зон мэхэлүүлһэнээ ойлгожо, 1995 оной сентябриин 9-дэ өөрын правлени байгуулһан юм. "РДС-тэ" мэхэлэгдэгшэдэй правлениин гэшүүд, түрүүлэгшээр һунгагдаһан Л.И. Дьячковагай ударидалга доро нөөсэлһэн мүнгээ бусаахын тула хэндэ, хаана хандажа бэшэг бэшээгүйб даа. Тоолохо болоо һаа, олон болонхой. Нэн түрүүн Буряад Республикын Президент Л.В. Потаповта, республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М.И. Семёновто, удаань Россин Федерациин Генеральна прокурорто, Россин Федерациин Правительствын дэргэдэхи Жасын дэлгүүрэй болон үнэтэ сааргануудай талаар федеральна комиссида хандаһан байха юм.

Россин Федерациин Генеральна Прокуроро таһагые даагша, юстициин ахалагша советник А.В. Паламарчук иигэжэ харюусана: "Русский дом селенга" гэһэн фирмын таанадые мэхэлһэн тухай бэшэһэн хандалгатай танилсаабди. Урда тээнь Волгоградай Арбитражна Сүүдэй абаһан шиидхэбэритэй танилсахада, эдэнэр - "РДС-эй" хүтэлбэрилэгшэд, Россин түбэй банкын зүбшөөлгүйгөөр хүн зонһоо мүнгэ суглуулжа эхилээ юм байна. Тиинһээ тиитэрээ тус фирмын хүтэлбэрилэгшэд хүн зоной мүнгэ суглуулжа үргэлжэлүүлдэг байгаа. Тиихэдэнь Волгоградай областиин прокурор "РДС-ые" болюулха тухай эрилтэтэйгээр 1994 оной майн 18-да Арбитражна Сүүдтэ хандаһан байна. Энэ үе соо тус фирмын хүтэлбэрилэгшэд 1995 оной июлиин 26-да абаһан Россин Федерациин Президентын Зарлигай үндэһөөр, "Россин инвестиционно жаса" гэжэ бүлгэм болгыт гэжэ үнэтэ сааргнанай федерациин комиссида хандаһан байгаа". Үшөө тиихэдэ, Волгоград хотын дотоодын хэрэгүүдэй управлениин мүрдэлгын таһагай худэлмэрилэгшэд "РДС-эй" хүтэлбэрилэгшэдэй хүн зоной этигэл найдалые мэхэлжэ, ехэ гарза хүргэһэнэйнь түлөө тусхай мүрдэлгэ хэхээр хараална. Тиихэдээ тус фирмын мүнгэн һангай болон ажахы эрхилэлгын ажал ябуулга шалгалтада орохо болоно, - гээд нүхэр Паламарчук байгша оной мартын 20-до эльгээһэн бэшэг соогоо тобшолно.

Эдэ бүгэдэ тухай мэдэһэн Улаан-Удэ хотын хүн зон Советүүдэй талмай дээрэ сугларжа, митинг үнгэргэхэдөө, "РДС-тэ" нөөсэлһэн мүнгыемнай түргэн саг соо бусаажа үгыт. Үгы һаатнай, байгша оной май һарын эхиндэ политическэ буһалгаа үүдхэхэмнай" гэһэн хандалгатай эрилтэ Волгоградта байрладаг "РДС-эй" хүтэлбэрилэгшэдэй урда табиһан байна.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: митингдэ хабаадагшад.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Хангалга ямар бэ?

ҺУРГУУЛИ НЭЭГДЭХЭНЬ

"Саахарай үбшэ (диабет) эмшэлэлгын гол шухала асуудалнууд" гэһэн темээр конференци байгша оной апрелиин 25-да Улаан-Удэдэ республикын клиническэ больницын актова зал соо үнгэргэгдэхэнь.

Буряад Республикын Элүүрые хамгаалгын министерствын, республикын клиническэ больницын, тэрэнэй дэргэдэхи эндокринологическа түбэй хүтэлбэрилэгшэдэй, эмшэд болон Даниин "Ново-Нордиск" фирмын түлөөлэгшэдэй үүсхэлээр тус хэмжээ ябуулга эмхидхэгдэхэ.

Москваһаа Россин медицинскэ университедэй профессор М. Ф. Логачёв конференциин худэлмэридэ хабаадаха.

Тус хэмжээ ябуулгын үедэ саахарай үбшөөр үбдэһэн хүнүүдэй больница, һургуули нээгдэхэ юм.

Иимэ үбшэнтэдэй һургуули нээхэ асуудалаар манай корреспондент Э. ДАМБАЕВА республикын эндокринологическа түбэй врач-педиатр Н. А. ШОБОЛОВАТАЙ уулзажа хөөрэлдэбэ.

-Надежда Андреевна, саахарай диабет үбшэнтэдэй һургуули нээхэ асуудал ямар үндэһэтэйб, эндэ ямар ажал ябуулагдахаб?

- Буряад Республикын эндокринологическа түбтэ мэргэжэлтэ эмшэдэй, үбшэнтэдэй конференци үнгэргэгдэжэ, эндэ энэ үбшэнһөө һэргылхэ, тэрэниие аргалха үндэһэтэнэй проект баталагдан абтаа һэн. Энэ проектын ёһоор үбшэнтэд нэрлэгдэгшэ үбшэн тухай эмшэнһээ дутуугүй эрдэм мэдэсэтэй байха ёһотой. Тэдэнэр шуһан соохи саахарай хэмжээнэй ехэ болохогүйн тула өөһэдыгөө ходо шалгажа байха зэргэтэй. Гадна бэеынгээ хэр байһан тухай врачтай ходо зүбшэжэ, тэрээндэ үзүүлжэ байха болоно.

Бидэ, врачнууд, саахарай диабет үбшэнтэдтэй саг үргэлжэ нуралсал хэжэ байдагбди. Ямараар бэеэ абажа ябахаб, ямар эмүүдые хэрэглэхэб, үбшэн хүн онсо хүндэ ушарта врачые дуудалгагүйгөөр өөртөө ямар туһа хүргэжэ шадахаб гэһэн бусад асуудалнуудаар тэдээнтэй хөөрэлдөөнүүдые хэжэ байха гээшэ манай ажалай гол уялга ха юм. Тус конференци дээрэ энэ һургуули хууляар баталжа нээхэмнай.

Энэ үбшэн ехэ дэлгэрэнхэй, бэлээр аргада ородогтүй байна. Манай республикада саахарай үбшэнтэй 6000 хүн ажаһууна, тэрэ тоодо 90 хүүгэд тоологдоно. Тэдэнэр булта удаан болзорой бүридхэлдэ абтанхай, эмшэдэй саг үргэлжын харуулһан доро байдаг юм. Тиигээд тэдэнэр энэ һургуулида үбшэеэ һүжэрүүлхэгүйн тула нуралсал гаража байха ёһотой. Байраар аргалуулдаг үбшэнтэдтэй долоон хоногтоо 5 дахин, гэрһээ ябажа эмшэлүүлдэг хүнүүдтэй 2 дахин нуралсал үнгэргэхөөр түсэблэнэбди.

Эрхүү хотодо түлөөлэлгэтэй Даниин "Ново-Нордиск" фирмын түлөөлэгшэдтэй нягта харилсаатайгаар худэлдэгбди. 1995 ондо энэ бүлгэмэй түлөөлэгшэд манда 20 миллион түхэригэй эм - инсулин түлөөһэгүйгөөр үгөө һэн. Эндэб хэмжээндэ үнгэргэгдэжэ байдаг суглааануудта эмшэдэй хабаадаха хэрэгые ходо мүнгэ зөөреэр тэдхэжэ байдаг. Мүнөө үнгэргэгдэхэеэ байһан конференциие мүнгэн зөөриин талаар сүм тэдхэнэ.

Манай эмшэд М. А. Попова, эндокринологическа түбые даагша Т. Б. Цыдыпова ба би энэ һургуулида ажалһаа таһалгаряагүйгөөр нуралсал эмхидхэхэбди. Тэрэшэлэн энэ һургуулиимнай дэргэдэ диабет үбшэ эмшэлдэг врачнуудтай нуралсал үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

- Ажалайтнай саашанхи түсэбүүд болон зорилгонууд ямар гээшэб?

- Саашадаа эндокринологическа түбэй байшан үргэдхэгдэхөөр түсэблэгдэнэ. Жэл бүхэндэ үбшэнтэдые хэрэгтэй эм домуудаар, шприцүүдээр хангалгада 6 миллиард түхэриг һомологдохо тухай дээрэ хэлэгдэһэн проект соо хараалагданхай. "Горячинск" курортын дэргэдэ үбшэн хүүгэдэй бэеын элүүртэ дэмжэлгэ үзүүлхэ тухай бодомжолго хэгдэнэ. Тэрэшэлэн иимэ үбшэнтэдтэ эдеэ хоолой тусхай магазин нээхэ шухала . Эдэ бүхы зорилгонуудаа бэелүүлхын тула Россин диабетическэ нэгэдэлэй бүридэлдэ орохо түсэбтэйбди.

- Надежда Андреевна, Даниин "Ново-Нордиск" фирмын түлөөлэгшэдтэй худэлмэреэ нягта харилсаа холбоотойгоор ябуулдаг байнат. Энэ фирмэ тухай хөөрэжэ үгыт?

- Далаад жэлэй туршада саахарай үбшэ аргалха талаар мүнөөнэй эрилтэдэ харюусамаар арга онолнуудые зохёон байгуулдаг, тэрээнһээ нэргылхэ хэрэгтэ бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ түрүү зэргэдэ байдаг эмхи гээшэ. "Ново-Нордиск" фирмэ эмүүдые буйлуулха, үйлэдбэрилхэһөө гадна, техническэ талаар медицинын түхеэрэлгэнүүдые гаргаха хэрэгтэ бэдэрэлгэ хэдэг. Жэшээлхэдэ, 1922 ондо инсулин гэжэ эм промышленна аргаар үйлэдбэрилгэдэ табиһан байгаа.

Тэрээнһээ хойшо мүнөө болотор саахарай үбшэ аргалха инсулинай олон янзануудэ үйлэдбэрилэгдэнэ. Актрапид, новопен болон бусад шэнэ эмүүд тус фирмын ажалай туйлалта гээшэ. Эдэ эмүүд дэлхэйн 130 гаран ороной үбшэнтэдтэ, тэрэ тоодо манай гүрэнэй 50 мянга гаран үбшэнтэдтэ туһалжа, ажал хэхэ арга олгоно. Дэлхэй дээрэ саахарай үбшэ аргалха талаар тон ехэ хүсэтэй, шадалтай эмхи юм.

- Һайнта даа, Надежда Андреевна, саашанхи ажалдатнай амжалта хүсэе.

Бокс

hУРГААЛ АБАМА ЖЭШЭЭ

ЭРЭШҮҮЛЭЙ дунда боксоор республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн гурбан үдэрэй туршада Буряадай гүрэнэй хүдөө ажахын академиин актова зал соо боложо дүүрэбэ. Буряад ороной арба дахин чемпион, манай хүдөө ажахын академиин паразитологиин ба фармакологиин кафедрые даагша, профессор Василий Александрович Шабаевай шангуудта хүртэхын түлөө дүрбэдэхеэ үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ спортын хэдэн бүлгэмүүд болон клубуудай далаад боксёр хабаадаhан байгаа.

... Энэ репортажайнгаа эхиндэ Василий Александрович Шабаевай намтарые тобшохоноор уншагшадайнгаа анхаралда дурдахамни. В. Шабаев 1931 ондо түрэhэн юм. 1951-1956 онуудта Буряадай Хүдөө ажахын институдта hуража, ветеринарна врачай мэргэжэл шудалаа hэн. Дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр Сэлэнгын аймагта гурбан жэл соо ветеринарна врачаар хүдэлжэ, дээдэ hургуулида шудалhан эрдэмээ ажал дээрэ батадхаhан байгаа. Удаань түрэл институдтаа бусажа, бүхы наhаяа багшын ажалда, эрдэм ухаандa сүм зорюулhан байха юм. Василий Александрович аспирантура дүүргэжэ, ветеринарна эрдэмэй кандидат болонхой, профессорэй нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Буряад Республикын габьяата ветеринарна врачай, эрдэмэй габьяата ажал ябуулагшын үндэр нэрэ зэргэнүүд тэрээндэ олгогдонхой. В.А. Шабаев эрдэмэй 75 хүдэлмэриин, 3 монографиин автор юм. Үнэн сэхэ зантай, энэрхы hайхан сэдьхэлтэй, эрилтэ ехэтэй багша, hурган хүмүүжүүлэгшэ эрдэм ухаанай, мүн спортыншье талаар олон шабинартай.

Наhанайнь нүхэр Дина Григорьевна Улаан-Удын түмэр замай транспортын техникум дүүргээд, вагонно депогой техническэ таhагта технологоор хүдэлжэ, пенсидэ гаранхай. Шабаевтанай хүбүүн Сергей эсэгынгээ замаар дабшажа, мүн лэ хүдөө ажахын институт түгэсхөөд, Москвада аспирантурада hуража, ветеринарна эрдэмэй кандидат болоод, тэндээ ажаллажа байдаг юм.

Тоэд Василий Александровичай спортивна амжалтануд тухай дурдаагүй hаа, намтарынь дүүрэн бэшэ болохо бшуу. 16-тай боложо ябаха үедөө гэрэ боксын секцидэ ябажа, арhан бээлэйн шоусануудтай танилсаа бэлэй. Саашадаа 15 жэлэй туршада бокс эрхилхэдээ, Василий Шабаев республикынгаа 10 дахин чемпион болоhон, залуушуулай болон эрэшүүлэй дундаhаа Сибирь ба Алас-Дурна зүгэй зонын нааданда хэдэн удаа мүнгэн медаляар шагнагдаhан, студентнэрэй бүхэсоюзна мүрысоонүүдэй шангуудта хүртэhэн алдартай...

48 килограмм. Зүүн Сибириин технологическа университедэй оюутан, спортын мастер Эрдэни Султумов спортын мастерта кандидат Андрей Абралов хоёр рингдэ гаража тулалдахадаа, гоё hайханаар наадажа, харагшадай үндэр сэгнэлтэдэ хүртэбэ. 23-тай А. Абралов нүгөөдэhөө дүрбэн наhаар аха туладаа бар хүсөөрөө булюу байба. Тиигэжэ түрүүшын раундда нокдаунда оруулан, саашадаа хёрхо наринаар тулалдажа, Андрей Абралов республикын чемпион болоо. Судейскэ коллегиин шийдхэбэреэр энэ уулзалга эгээл гоё hайхан тулалдаан гэжэ тоологдон, боксёрнуудта тусхай шангууд барюулагдаа.

51 килограмм. Технологическа университедэй оюутан, спортын мастер Баяр Ринчинов уулзалгаhаа уулзалгада мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлжэ, республикын суглуулагдамал командада орохол ёhоороо ороhоноо баталда байнхай. Тиин эндэ тэрээнтэй ана-мана тулалдаха хүн олдобогүй.

54 килограмм. Москвагай физкультурын түбэй институт дүүргээд, Олимпиин халаанай хүүгэдэй спортын hургуулида тренерээр хүдэлдэг спортын мастер Эрдэни Бабудоржиевай хабаадахагүйдэ, залуу боксёрнууд хабаяа туршаба. Зоригто Занданов (ВСГТУ) Баяр Дабацыренов (БГСХА) хоёрой уулзалга түрүүшынь илалтаар дүүрээ.

57 килограмм. Спортын мастерта кандидат Марк Пурбуев (ВСГТУ) нэгэдэхи разрядай боксёр Бальжинима Раднаевтай (БГСХА) тулалдахадаа, нюдаргын шалаа гаргангүй, нүгөөдынгөө хүндэ сохилтоhоо булгаалан, онобшотой мэргэнээр угта угтаhаар, илалта туйлаба. М. Пурбуев яhала hайн арга дүрэтэйшье hаа, бар хүсөөрөө hулашаг байhанаа hүүлэй үедэ энэ дутагдалаа усадхажа байна хэбэртэй.

60 килограмм. Энэ шэгнүүртэ эдиршүүлэй дундаhаа Россин чемпион, спортын мастерта кандидат, Буряадай гүрэнэй университедэй оюутан Виктор Жапов илажа гараха ёhотой гэжэ сугларагшад багсаамжалаа hэн. Зүгөөр нэгэдэхи разрядтай Виталий Хаптареев (ВСГТУ) шандааhа шангатай, хүсэл зоригтой боксёр боложо ябаhанаа харуулжа, танхим соо сугларагшадай магтаалда хүртөө. Саашадаа эдэ хоёрнай зүб мүрөөр hуралсал hорилго хэбэл, ехэ амжалта туйлаха аргатай гээд онсолон тэмдэглэлтэй.

63,5 килограмм. "Нэгэдэхи дундууршаг шэгнүүртэ спортын мастернууд Вадим Федяев Базар Балданов хоёр рингдэ уригдана",- гэжэ соносхогшо-судьягай микрофоноор хэлэхэдэнь, зал соо альга ташалга нэрьешэнэ. Энэньшье гайхалтай бэшэ hэн. Ушарынь юуб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, эгээл энэ шэгнүүртэ Василий Шабаев гоё hайханаар тулалдажа, бусадта hургаал абама жэшээ харуулдаг байгаа бшуу. Мүнөө зундаа 65-тай болохошье hаа, Василий Александрович сарюун шанга бэетэй, hонор хурса ухаатай зандаа ябаhаар. Физкультура, спорт гэшэ хүнэй бэеые хүдэр шанга болгоно ха юм даа. Хоёрдохёор, рингдэ уригдаhан хүбүүднай республикын суглуулагдамал командын гэшүүд, хоюулаа дүршэл ехэтэй, алишье гарhаа тоги мэргэн сохилтотой, туулган хүндэ нюдаргатай боксёрнууд лэ. Буряадай хүдөө ажахын академиин 20 наhатай оюутан В. Федяев залуушуулай дундаhаа Россин түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ мүнгэн медаляар шагнагдаhан, нёдондо жэл зонын, Монголой чемпион болоhон намтартай. Тэрэ эгээл охин дундаа ябаhан боксёр юм. Дотоодын хэрэгүүдэй таhагай хүдэлмэрилэгшэ Базар Балданов бүхы арга хабаяа гаргабашье, диилдэhэн байгаа.

67 килограмм. Спортын мастер Алексей Овчаренко технологическа университедэй нэгэдэхи разрядай спортсмен Тимур Дашеевтэй уулзахадаа, түрүүшын раундда залуу боксёрhоо шалгалта абаба. Раундын түгэсхэлдэ хэдэн удаа шанга сохилто абахадань, Тимурай тренернүүд саашадаа тулалдаагаа үргэлжэлүүлхыень арсаха баатай болобо.

Бусад шэгнүүртэ спортын мастерта кандидат Александр Шарыгин ("Ринг" гэжэ спортын клуб) - спортын мастер Баяр Будаевые, спортын мастер Жаргал Бадмаев - Дмитрий Бухаевые мастерта кандидат Олег Макарцев Юрий Салдаевые [illegible] республикын чемпионой нэрэ солодо хүртөө. Энэ ушар юу харуулнаб гэхэдэ, олохон шэгнүүрнүүдтэ түгэсхэлэй нааданда гарагшад тэнсүү бэшэ байба.

Илагшадта, шангай hууринуудые эзэлэгшэдтэ республикын спорткомитедэй Хүндэлэлэй грамотануд, медальнууд, үнэтэ бэлэгүүд, манай республикын арба дахин чемпион, профессор В. А. Шабаевай тогтоohон шангууд барюулагдаа.

Технологическа университедэй оюутан, мастерта кандидат Олег Макарцев мүрысөөнэй эрхим бэрхэ боксёр гэжэ тоологдон, тусхай шангаар урмашуулагдаба. Эрдэни Султумов Андрей Абралов хоёрой уулзалга эгээл гоё hайхан тулалдаан гэжэ сэгнэгдэн, тэдэнэртэ тусхай шангууд барюулагдаhан байха юм.

- Энэ мүрысөөндэ илажа гарагшад май hарын hүүл багта Монголой нииислэл Улаан-Баатар хотодо үнгэргэгдэхэ уласхоорондын ехэ мүрысөөндэ хабаадаха эрхэдэ хүртэбэ. Хэрбээ тэндэ илалта туйлаад байгаа hаань, манай бэлигтэй бэрхэ боксёрнуудта уласхоорондын классай спортын мастерай нэрэ зэргэ олгогдохо, - гэжэ спортын габьяата мастер, уласхоорондын категориин судья В. И. Баранников хөөрэнэ.

Б-М.ЖИГЖИТОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: республикын 1996 оной чемпионууд А. Абралов, Б. Ринчинов, З. Занданов, М. Пурбуев, В. Хаптареев, В. Федяев, А. Овчаренко, А. Шарыгин, Ж. Бадмаев, О. Макарцев; Василий Александрович Шабаев түгэсхэлэй парад дээрэ шалгарhан боксёрнуудые амаршалжа байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

XVII жаранай гал улаан хулгана жэл (1996 – 1997 онууд)

ХАБАРАЙ hҮҮЛ ХАРА ЛУУ hАРА

Буряад литэ	11	12	13	14	15	16	17
Европын литэ	29	30	1	2	3	4	5
Гараг Нэрэ Үдэр	Дабаа hара понед.	Мягмар Марс вторник	hагба Меркури среда	Пүрбэ Юпитер четверг	Баасан Сонбон пятница	Бимба Сатурн суббото	Нима Наран воскр.
Үнгэ Үдэр	улаан бишэн	улаагшан тахяа	шара нохой	шарагшан гахай	сагаан хулгана	сагаагшан үхэр	хара бар
Мэнгэ	2 хара	1 сагаан	9 улаан	8 сагаан	7 улаан	6 сагаан	5 шара
hуудал	үhан	үүла	модон	хии	гал	шорой	түмэр.

Гарагай 2-то шэнын 11 (апрелиин 29).

Улаан бишэн, 2 хара мэнгын, үhанда hуудалтай үдэр. Бурханда, субаргада мүргэхэ, тахиха, лусуудта үргэл үргэхэ, наhа утадхалгын хэрэг бүтээхэ, даллага абаха, модо hуулгаха, сэсэг болон үрэhэ тариха, хашаа бариха, шэмэг зүүдхэл зүүхэ, наадаха, абаhанаа бусааха, хии бараа сараха, ада шүдхэр зайлуулха, хараал сараха мэтын үйлэнүүдтэ hайн. Гэбэшье ехэ уhа гаталха, загаhа бариха, тангариг абаха, hубаг малтаха, дайсаниие дараха, хубсаhа эсхэхэ, үмдэхэ, урлаха, замда гараха, наhа барагшын хэрэг үйлэдэхэ, эд хэрэглэл газаашань гаргаха мэтые сээрлэхээр. Энэ үдэр хүнэй үhэ абабал, бэеын тамир hайжарха.

Гарагай 3-да шэнын 12 (апрелиин 30).

Улаагшан тахяа, 1 сагаан мэнгын, хада уулада hуудалтай үдэр. Бурханда мүргэхэ, тахиха, аршаанаар угааха, лусуудта үргэл үргэхэ, лүн абаха, ваджрын ёhо бүтээхэ, эм найруулха, тушаалда томилhон тухай захиралта тунхаглаха, зарлиг тунхаглаха, тараг бэрихэ, айраг халааха, шэнэ орон нютагта түбхинэхэ, дасанай (дуганай), hуури табиха, бариха, наhа утадхалгын ном уншуулха, ном номнохо, тэрэниие шагнаха, шэрдэг бүрихэ, нүүхэ, модо hуулгаха, гэрэй hуури табиха, мори hургаха мэтын үйлэнүүдтэ hайн. Зүгөөр үхибүү хүлдэ оруулха, бишыхан хүүгэдые гэрhээ гаргаад, ондоо тээшэнь эльгээхэ, ехэ хэрэг эрхилхэ, замда гараха мэтын үйлэнүүдые тэбшэхээр. Энэ үдэр хүнэй үhэ абабал, үбшэн хүрэхэ.

Гарагай 4-дэ шэнын 13 (майн 1).

Шара нохой, 9 улаан мэнгын, модондо hуудалтай үдэр. Бурханда мүргэхэ, зальбарха, балин шатааха, тэнгэридэ үргэл үргэхэ, бисалгал хэхэ, даллага абаха, эд хэрэглэл ондоо тээшэнь үгэхэ, модо hуулгаха, шэмэг зүүдхэл зүүхэ, газараа заалгаад, гэрэй hуури табиха, уранай онол шудалха, агнаха, буян хэхэ, эм найруулха, хубсаhа эсхэхэ, гэр бариха, нүхэ малтаха, хээрэ хүдэлмэри хэхэ, даллага абаха, абаhанаа бусааха, юумэ худалдаха, худалдажа абаха мэтын үйлэнүүдтэ hайн. Зүгөөр үхэр худалдаха, сангарил хэхэ, маани сахиха, наhа барагшын хэрэг үйлэдэхэ, нүүхэ, шэнэ газарта бууса түхеэрхэ, бэриин хэрэг бүтээхэ, замда гараха, суглаа зарлаха, үhэеэ угааха, хэрэлдэхэ мэтын үйлэнүүдтэ муу. Энэ үдэр хүнэй үhэ абабал, зол ушарха.

Гарагай 5-да шэнын 14 (майн 2).

Шарагшан гахай, 8 сагаан мэнгын, хиидэ hуудалтай үдэр. Бурханда мүргэхэ, аршаанаар угааха, сан табиха, хэшэг даллагын ном уншуулха, сахюуса хуруулха, тантрын тарнинуудые уншаха, абаhанаа бусааха, шажанай hайндэр хэхэ, баярта ушараа тэмдэглэн hайндэрлэхэ, наhа утадхалгын ном уншуулха, эм найруулха, тараг бэрихэ, айраг халааха, бэриин хэрэг бүтээхэ, хоорондохи харилсаагаа hайжаруулха, замда гараха, субарга, бурхан бүтээхэ мэтын үйлэнүүдтэ hайн. Зүгөөр тангариг абаха, суглааида сугларха, мяха шараха, тоhо хайлуулха, наhа барагшые хүдөөлхэ, газар малтаха, бөөгэй хэрэг үйлэдэхэ, модо үндэhэтэйнь унагааха, худаг малтаха, ном номнохо, үрэhэ тариха мэтые сээрлэхээр. Энэ үдэр хүнэй үhэ абабал, эд зөөри арьбажаха, мал үдэхэ.

Гарагай 6-да шэнын 15 (майн 3).

Сагаан хулгана, 7 улаан мэнгын, галда hуудалтай үдэр. Бурханда мүргэхэ, зальбарха, Наранда, hарада, Газарта мүргэхэ, хяhа гаргаха, эм найруулха, наhа утадхалгын ном уншуулха, субарга, сэргэ бурхан болон мүргэл шүтээнэй бусад зүйлнүүдые бүтээхэ, арамнайлха, замда гараха, юумэ худалдаха, худалдажа абаха, гэр бүлэдөө даллага абаха, номой сахюуса хуруулха, зүүдхэл зүүхэ, буян хэхэ, нарай үхибүүдые эмшэлхэ мэтын үйлэнүүдтэ hайн. Зүгөөр мал үүсэлхэ, үхибүү үргэжэ абаха, хүн дүрсэеэ алдаха, мори урилдааида хабаадаха, эблэрхэ, хэлсээ баталха, бэри буулгаха, ном оршуулха, мяха шараха, тоhо хайлуулха, гэрhээ хэрэглэл газаашань гаргаха, наhа барагшын хэрэг эрхилхэ, нүүхэ, үри зээлиеэ бусааха мэтын үйлэнүүдтэ муу. Энэ үдэр хүнэй үhэ абабал, амгалан байдал тогтохо.

Гарагай 7-дэ хуушанай 16 (майн 4).

Сагаагшан үхэр, 6 сагаан мэнгын, шоройдо hуудалтай үдэр. Даллага абаха, аршаанаар угааха, нүгэлөө наманшалха, бэри буулгаха, нүүхэ, тангаригаа болюулха, үхэр худалдаха, дархалха, бурханай шэрээдэ Мандал табиха, буян хэхэ, гэр бариха, хубсаhа эсхэхэ, нүхэ малтаха, газараа тарилгада бэлдэхэ, нүхэд болохо, наhа утадхалгын ном уншуулха, буян хэхэ мэтын үйлэнүүдтэ hайн. Гэбэшье дасан (дуган), субарга арамнайлха, хэрэлдэхэ, засаг буляалдан тэмсэхэ, заргалдаха, хэрэглэл газаашань гаргаха, наhа барагшын хэрэг үйлэдэхэ, нүүхэ, худалдаа наймаа хэхэ, хээрэ ажал эрхилхэ, гэрэй hуури табиха, юумэ бузарлаха, үзэн ядалга үүсхэхэ мэтые сээрлэхэ гэнэ. Энэ үдэр хүнэй үhэ абабал, үбшэн хүрэхэ.

Гарагай 1-дэ хуушанай 17 (майн 5).

Хара бар, 5 шара мэнгын, түмэртэ hуудалтай үдэр. Ноёндо хандаха, бурханда мүргэхэ, ном оршуулха, дасан шэнэлхэ, дасан (дуган), бурхан, субарга, ном арамнайлха, модо сабшаха, тангаригаа болюулха, агнаха, даллага абаха, абаhанаа бусааха, мал үүсэлхэ, эм найруулха, буян хэхэ, хээрэ хүдэлмэри хэхэ, замда гараха, юумэ, үхэр худалдажа абаха, наhа барагшын хэрэг бүтээхэ, мори hургаха мэтын үйлэнүүдтэ hайн. Гэбэшье гэрэй hуури табиха, шуhа ханаха, хадаг табиха, бэри буулгажа, түрэ хэхэ, угаал хэхэ, үхибүү хүлдэ оруулха, багашуулые гэрhээ гаргаад, ондоо тээшэнь эльгээхэ, газар хахалха мэтын үйлэнүүдые тэбшэлтэй. Энэ үдэр хүнэй үhэ абабал, шэг шарайн үнгэ муудаха.

Соёлой hонин

"АИДАДА" — МАНАЙ ДУУШАД

Эдэ үдэрнүүдтэ Россин Саратов хотодо үнгэргэгдэжэ байhан оперын дуушадай фестивальда манай республикын алдар суута артистка, бурханhаа үгтэhэн яларгэмэ хурса бэлигтэй дуушан Галина Шойдогбаева уригдаhан байгаа. Зүгөөр республикын Соёлой министерствын зүгhөө харгын мүнгөөр хангагдаха аргагүй боложо, тэрэбүхэроссин фестивальда элитэ дуушанаймнай ошожо шадаагүй байhан ушар халагламаар байна.

Энээнhээ уламжалан, манай оперо болон баледэй театр соо үнгэргэгдэhэн Д. Вердиин "Аида" гэhэн оперодо хүн зон яhала олоор сугларжа, гайхамшагта дуушанаа гол партида аргагүй гоёор дуулахыень шагнажа бахархаа. Аидын партиие дуулаhан СССР-эй арадай артистка Галина Шойдагбаевае эндэ сугларагшад халуун альга ташалгаар угтажа, үндэр сэгнэлтэ үгэбэ.

Энэ үдэшэ бусад партинуудые гүйсэдхэhэн артистнууд булта ехэ оролдосотойгоор дуулажа, талаан бэлигээ гэршэлбэ. Египедэй хаанай партиие республикын арадай артист Григорий Багадаев дуулаа. Россин габьяата артистка Ольга Аюрова (Амнерис), СССР-эй арадай артистнууд Дугаржап Дашиев (Радамес), Ким Базарсадаев (Рамфилс), Россин арадай артист Саян Раднаев (Амонасро) гэгшэд партинуудаа яhала зохидоор гүйсэдхөө.

Гал тахидаг агууехэ эхэнэрэй партиие республикын габьяата артистка Елена Шараева ехэ hайханаар дуулажа, шагнагшадта hайшаагдаба. Гоё сопрано хоолойтой энэ дуушаниие эндэ сугларагшад халуунаар угтажа, үндэр хэмжээндэ дуулаhыень сэгнэн, нэрьесэ альга ташаа. Ахамад дирижер А. Маркосян энэ оперно зүжэгые хүтэлбэрилбэ.

Ехэ бэлиг тэлаантай, Россин болон хариин оперно тайзанай "ододтой" сугдуулаха, мүрысэхэ арга шадабаритай, hайхан хоолойтой артистнуудтай, дуушадтай байhамнай ехэ hайн гээшэ ааб даа. Зүгөөр бэрхэ бэрхэ дуушадаа холын бэшэ, Россида боложо байhан оперно фестивальнуудта эльгээхэ шадалгүй, мүнгэ зөөригүй байhан ушарнуудай хүгжэм дуунда, оперодо дуратайшуулые голхоруулна. Эндэ республикын Соёлой министерство, театрай хүтэлбэрилэгшэд арга боломжонуудаа элсүүлэн хүдэлхэ, спонсорнуудые олохо зэргэтэй бшуу.

Наталия ДЫМБРЫЛОВА,
журналист.

„Ариг Ус" - амжалтынтнай эхин

Саб сагаахан хубсаhатай эдир залуухан бэри, Мендельсоной крагуу hайхан аялга хүгжэм, хундагануудай шэнхинээн, хубиг заяагаа холбожо байhан хүбүүн басаган хоёрой инаг дуранайнгаа мэдэрэлые мэдуулжэ, таалалдахыень уриhан "Гашуун" гэhэн согтой хухюун хашхаралдаан доро "Ариг Ус" телекомпаниин мэргэжэлтэ операторнууд залуушуулай түрэ хуримые кино болгон гоё hайханаар буулгаха байна.

* * *

hаяар Тантай суггаа хүдэлдэг нэгэ нүхэрэйтнай ойн баяр болохоёо байна гэлэй.

ЮУ БЭЛЭГЛЭХЭБТА?

Дура буляама, сэдьхэл хүдэлгэмэ хүгжэмтэ бэлэг баригты.

Тиигэбэлтнай түрэhэн үдэрөө тэмдэглэгшэ урмашан баясажа, ханинарайнгаа болон дутынгөө нүхэдэй дунда байhан мэтэ болохол.

Ерэгты!

Хонходогты!

Амаршалагты!

Иимэ хаягаар захилнуудые абахабди:
Борсоевой үйлсэ, 7 "а" гэр. Телефонууд:
2-30-14, 2-69-76.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Редактор А.Л. АНГАРХАЕВ.

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: ДАШЕЕВА Г. Х., ДОНДОГОЙ Ц. Ц., ЖИГЖИТОВ Ц-М.Ж. (харюусалгата секретарь), ОЧИРОВ С.Д., ИИНТАЕВ В.И. (хэблэлэй директор), РИНЧИНОВ С.Д. (редакторай орлогшо), САМБЯЛОВА Т.В.

Манай адрес:
670000, Улаан-Үдэ, Каландаришвилиин үйлсэ, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци.

Газетэ хэблэлэй 2 хуудаhан хэмжээтэй. Индекс 50901. Хэhэг 4170. Хэблэлдэ тушаагдаhан саг 17.00.

"Республиканска типографи" гэhэн АО-до газетэ хэблэгдэ. Директорэйнь телефон: 2-40-45. Б-0079-дэхи номертойгоор бүридхэлдэ абтанхай. Заказ № 7751.

Редакциин телефонууд: редакторай - 2-50-96, приёмнын - 2-54-54, редакторай орлогшопорой - 2-68-08, 2-62-62, харюусалгата секретариин - 2-50-52, секретариадай - 2-60-91, таhагууд: ниитын-политическэ - 2-55-97 (даагшань), 2-61-35, 2-56-23, социально-экономическа - 2-64-36 (даагшань), 2-63-86, 2-61-35, 2-67-81, соёлой, эрдэмэй болон hургуулинуудай - 2-60-21, (даагшань), 2-57-63. олониитын хүдэлмэриин ба мэдээсэлэй - 2-54-93, (даагшань), 2-34-05, 2-69-58; оршуулгын - 2-67-81; корректорнуудэй - 2-33-61, компьютерна түбэй - 2-66-76. Манай корреспондентнүүд: Агинскда - 3-42-19; Закаменскда - 30-61.

" Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 2-49-94, бухгалтери - 2-23-67, вахта - 2-35-95.